

308717 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1916 సం. ఏప్రిల్ నెల 20 వ తేది గురువారము } NO 16
సంపుటము. 3. } న శ నా మ స ం వ త్స ర వై త్ర మా స బ మా శ ద్వి తి య ౨. } సంచిక ౧౬

THE DAWN OF HOPE
to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.) **AMRUTANJAN** (REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY. of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవర్ వాచ్
5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.
చక్కని గోలునుతో వెల 2-0-0 సోస్తేజి 0-4-0

ఇది మా కోటకే నిద్రనడక బడినది. కావున నెవరినో నుండి దా. వెల స్వల్పమైనను ఫలమే కనువి యజ్ఞభవమున తెలియను. దృఢమైన సామానులచేతే బడి దెస్తు పూర్తికాదు గాను దూము కలిగియుండుటచే చాలాగా బలక నిలువక తృప్తికరమగు. ఈ చేయిను. గడియారము పెట్టెపై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరు గలదు. పెట్టెలోపల గ్యారంటీ పత్ర ములికింపి యుండును.
ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదూము తేలిక ను 2-8-0
చిరునామా:—సునీలియరవాచ్ కంపెనీ.
194 హైదరాబాద్ నెం 157 బదలీగూడ.

నల సంవత్సరాది సంచిక
ఆంధ్రోద్యమచరిత్రము : అనంతరయుద్ధచరిత్రము !

పంచాంగము

ఆంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన యమూల్యవ్యాసములు
అనేక పటములు చిత్ర పటములచే విరాజిల్లుచుండును
ముచ్చటగా ముద్రింపబడియున్నవి
సరిగా సంవత్సరాదినాడు వెలువడినది

యుద్ధమునలన కాగితముల కంట వేర్పడినను, విశేషము సొమ్ము వ్యయముచేసి సంవత్సరాది సంచిక పూర్వమువలెనే మంచికాగితములపై ముద్రించి వున్నాము. కాగితముల యిబ్బందివలన నలసంవత్సరాదిసంచికయొక్క ప్రతులు చందాదారులకై మితముగ ముద్రితములై యున్నవి. సంవత్సరాదిసంచికను బడయగోరువారు వెంటనే చందాదారులుగఁ జేరుట యుచితము.

ఆలస్యము=ఆకాభంగము

ఆంధ్రదివ్యత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల రు.	0	8	0
,, ఆర్థసంవత్సర ,,	,,	0	12	0
ఆంధ్రవార్షత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	,,	1	0	0
ఇతరులకు	,,	2	0	0

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు

LARGE TYPE EDITION! NOW READY
THE VIRGIN'S KISS
OF THE BRONZE STATUE.
BY G. W. M. REYNOLDS.
IN 4 VOLS.] Post Free [As. 9 PER VOL.
This is the masterpiece written in the last days of the author, in which the author's ability in his descriptive skill in describing keenly and in a fluent run Human nature, Wonderful Plots, Tragical Scenes, Screaming Comedies, Lovely dialogues, Description of kindness of love, Family traditions. Ancient English costumes, exciting adventures appealing to the emotions of the readers, Psychological analysis of characters, charming and humorous instructions on every conceivable topic of interest, social and economic is a special feature in this work. The approval by the Press and the increasing demand by the Public clearly show that the novel shines as a leader in the novel platform PRICE AS. 9 PER VOL. POST FREE. Vol. I & II are ready for despatch.
N. B.—Purchasers of 3 complete sets of either of these at a time will get one set of it gratis.
SUPERIOR WATCH Co.,
164] Post Box 167, (A.) MARDAS.

304 **కాటోల్ పాడరు**
స్వల్పము, చీమలు, ఈగలు, చిరుబులులు మున్నగు క్రిమిములు బట్టించు పుడనులను నశింపజేయును. బిక్ 1-2 అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు
దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారబోలును.
240 కట్టలుగల పెట్టె 1-2 అ 12
మోతాబావ కార్యములపై చీమలును, కడకటికలును బట్టించున బట్టించున, పుస్తకపేటికలను చిరుబులునుండి కాపాడును
సోలువంజెల్లు:—టి. వార అండుకో.
1-11, స్ట్రీంగర్సుస్ట్రీటు, జార్జిటౌన్, మదర్రాస్

వాదాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.
సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా
అవతిభుభృశు రక్తనాకలక జనించువాడ్యమలకు కిరీటమువంటి మందు. తుగవులను, మచ్చలను, గండమాలను పుండ్లను, పొతనోవ్యలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.
మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి
28
వనోపధిసార్యపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయముగ సహజమైన మధ్యరవ్వినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పొదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్మికంబుధమును నోవ్యలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరమును. శరీరారోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులగుర కుండుటకు 4 బొట్టల బుడ్డిలతో అమృతమును.
పాపైలికు:- పి. డి. సావంత్, గళక, పనసవాడి సం. ౨ కొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 149, No. 2. BOMBAY.

పల్లపుభూములను మెరకలక్కింద మార్చుట.

ఈక్రింది యత్నమును క్రిందటి నెలలో గోదావరి జిల్లా సంఘమువారు గవర్నరు మెంటు రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు సెక్రెటరీగారికి పంపి నున్నారు.

“ 1916 సంవత్సరము 9 వసంపుత తేదీన జరిగిన కావన నిర్వాణసభమున దడుగువడిన 106 ట్రాక్ట్ల యావిధముగ నున్నది. (ఏ) గోదావరి కృష్ణా జిల్లాల డెల్టాతాలూకాలలోని దంప భూములను మెరకలక్కింద మార్చుటకు దొరతనమునా రచనలం బియ్యము విధాన మెట్టిది? అట్టిభూములను వారు ప్రాత్యా హా పడుతురా? లేక రి యెండ్లలలో దళాదళాలను నీటి నుప యోగించిను, అట్టిభూములకు సెలవీడుక, ఆ దరఖాస్తులను నుంజూరుచేయటకు తీరిగి వరుగ 5 యెండ్లు జరుగవలెనంటరా? (బి) పల్లపుభూములను మెరకలక్కింద మార్చుటకు దరఖాస్తు చేసినవచ్చును, దరఖాస్తు తేదీకి పూర్వము పడెండ్ల కాల మన దళాదళాలను 5 యెండ్లకు తక్కువకాకుండ నీటి నుప యోగించుకొనక యుండవలెనని దొరతనమునా రాజ్ఞాపింతురా? ఈ విషయమునుగురించి దరఖాస్తుచేయుదుమని దొర తనమునా రచనాబుచ్చిరి. 1915 సంవత్సరము 6, 7 ఏప్రిలు తేదీలను వెక్తాపురమున జరిగిన గోదావరి సంఘమున దీ క్రింది తీర్మానము గావించబడెను.

85(ఏ) తీర్మానము:- పల్లపుభూములను మెరకలక్కింద మార్చుటకు నీటిపారుదల అశక్తమైన భూములకు నిరవసరములేని మెరక సాగుబడిచేసికొనిగారి లోటులు చేసికొనిగారి ఆ భూముల నుపయోగపరుచుకొనిన యెడల కాల పరిమితిలేకుండ వారిని మెరకలక్కింద మార్చుట కిసభవారు కోరుతున్నారు. మండల సభవారు వై తీర్మానమును గావించినవచ్చు డెల్టా తర గతి భూములను తమ వృష్టి నుండుచుకొనినో తెలియజేయు దని గోదావరి జిల్లా కలెక్టరుగారి సంఘమువారిని 1915 సం వత్సరము 30 జూలై తేదీన నెం 68 రు రివిన్యూ యత్నర మునం దడిగిరి. కలెక్టరుగారు తమ లేఖలో నూచించిన రెండు రకముల భూములే కాదంటా నీటి సదుపాయములు సరిగా లేనందున కొద్దికొద్దిగా మెరుగుట సాధ్యమగునట్టియు పల్లపు క్రింద నమోదయ్యును మెరక పంటలను పండించుట కుపయోగించునట్టియు భూములను గురియంచుచుకొని యా తీర్మానము గావించబడెను ప్రత్యుత్తర మీయబడెను. గ్రామ గర్భమునందు నూతన గృహములను నిర్మించుటకు స్థలము లేక జరిగినవచ్చు మెక్కువయెవోట నికేతన స్థలముల కొరత, చెరువుగర్భములకు వారిని కొన్ని ప్రదేశములందు పయోగించు చున్నారు. కానూలేదేమిద్దు పల్లపు క్రింద మెరకలక్కింద నీటి తీర్వ వరము మూలమున అట్టి భూములను పయోజనము మెరక పంటలను పండించుటకుగాని కొద్దికొద్దిగా మెరుగుట గాని జరగదున్నాడు. అట్టి పల్లపు భూములను మెరకలక్కింద మార్చుటకు సాకర్వముల కేర్వరము విధానము నవలంబించిన గాని యట్టిభూముల యార్థికస్థితి బాగుండవలెను. పల్లపు సాగుబడి చేసినయెడల సమకాలమున నుండు పంటలు పండు చున్నను, కృష్ణ విపాచి కొద్దికొద్దిగా వాటిలో పెంచిన పంటలను పంపింపవలెనని కన్న వెక్కువ యాదాములు రా గలదని యంగీకరింపవలెను. కొద్దికొద్దిగా కారంభమునం దెక్కువ పట్టుబడి కావలెను. దానివలన నెదిమిది పడెండ్ల కు గాని ప్రతిఫలము రావలెను. అట్టి భూములమీద భూమి శిస్తు చెల్లింపక తప్పదు. కావనీటి నుపయోగించునను, వానికి భూమి శిస్తుతోపాటు నీటి తీర్వను కూడ చెల్లించవలసి యుండుట భారముగా నుండును. వేదని కాలమునందు తప్ప కొద్దికొద్దిగా కిరక సమయములందు నిరకల్పలేదు. రెండవ పంటకు నీటి సత్తును యేర్పాటుచేసిన ఏర్పడెములకు దక్క మిగతవాని కాకాలమున సర్కారునాని నిరంధము. నుమద్ర ప్రాంతగ్రామములందు వ్యవస్థకునుతో నుంబిటి నూతుల ను నుభవము తీర్వ పచ్చును ప్రాంతభూమిని పీకటలను

* కలెక్టరుగారు తప్పని రెండు రకము లెన్నియన (1) నెట్టిభూమియు కాలమున పల్లపు క్రింద మెరకలక్కింద మెరకలక్కింద నీటి పంటలను చేయించుటకు వేరొక జలాధారములకు వచ్చి నీటి నుండుచున్నది. వారిని చక్క పంటలు కొనుట రెండురకముల భూముల వారిని. (2) నీటిని మెరకలక్కింద పయిండ్లను పట్టికొనుటకు భూమి యావరములు బుద్ధి పూర్వక ముగ భూమి నుట్టుచు మెరక చేసెడిది.

మెరుగుట నూతనము కావను. నీటితీర్వ సహకరియున్న కన్నా లేదేమిద్దు పల్లపు క్రింద చెల్లించవలసి యున్నందున లోటు పయిలను మెరుగుటకు వలయును వెనుకదీయుచున్నాడు. వై తీర్మానము గావించునప్పుడు మండల సభవారు రెట్టితరగతి భూములను దృష్టిపథమునందుకొని, వానికి నీటి సాకర్వములను తలంపుతో పల్లపుక్కింద నమోదు చేయబడెను; గాన వానికి పల్లపు శిస్తు నిచ్చితలవలెననియు; నీటి నుపయోగించుకొనక పోయినయెడల దాని కవరాధము విధింపవలెననియు నిర్ణయం పక, పల్లపులను మెరకలక్కింద మార్చుటకు సదుపాయముల కేర్వరపుడని కోరియుండిరి. పల్లపు క్రింద నమోదయిన భూములలో పల్లపు పయిలనే మెరక తనభూమిని నెక్కువ ఆదాయమురాగల పయిలను మెరుగుటకు యత్నించుచున్నట్లు దగు ప్రాత్యాహాము నీడదగును. ఇంతవర కాచరణముననున్న విధానమునలపల్లపుత్రైతలనుమాత్రమే మెరకలక్కిందమార్చుట. కొద్దికొద్దిగా లోటులను నాటిసమీపమున, పల్లపుభూములనుదంప సాగుబడికిగాక యితరవిధములకు కుపయోగించి వచ్చుచును పల్లపులను మెరకలక్కిందమార్చుట కవకాశముండునటుల యాస్ప ను సరంచుట ముఖ్యముగవచ్చుచున్నది. లోటులను మెరుగు ప్రాత్యాహాపరిచినవో విస్తారముగ గవర్నరు మెంటువారికి నీటి తీర్వ కండుగవచ్చునని జంకవలసినదనిలేదు. ఒక ప్రదేశమున పల్లపు భూములను మెరకలక్కిందమార్చుట అవకాశముల యార్థికస్థితి యిట్టి చుట్టియుండుట సాధనభూమిలకు పని తమనునవివచ్చుచు దొర తనమునా రచనీసంకోశించినది యీ సంఘమువారు తలపో యు చున్నారు. అట్టిలోటులకు గవర్నరు మెంటునీటి నుపయో గించుకొనినవచ్చును డెల్టానీటితీర్వ విబంధనలవోప్పున తప్పక తీర్వ వరముచేయవచ్చును. పల్లపుక్రింద భూమిచేర్చబడి యున్నమాత్రాన నీటితీర్వసహకర్వపుకర్వ వరముచేసికొనదు చున్నయేర్పాటులను కర్వతరముగవచ్చును. నీటితీర్వసహకర్వ దొరతనమువారికి వచ్చెడియోబాదును తక్కి లోటులకుటకు గాను రీ నెట్టియెటుకాలమున వారిని పల్లపుక్రింద చేర్చి 5 యెండ్లకుపాటు కాలసాంకేతికమును నిర్మాపించిరి. పల్లపు లను మెరకలక్కిందమార్చుట కా నిరంధనమాత్రమునే యెల్ల కాల పోలవవయోగింపవలెనో తెలియజున్నది. వై విషయములందు రైతు గవర్నరు మెంటునీటి నుపయోగించుకొనకుండుట దొరత నువారి రాజకీయ బుద్ధిపూర్వకముగ భంగముగలిగింప ప్రయ త్నించుట యని తలపడగను. ఎక్కువఫలితము నీయగల లోటు పయిలనుచేసి వాని కెక్కువ పట్టుబడిపెట్టి తన యార్థిక స్థితిని చక్కబరుచుకొన దలచిన భూస్వామి ప్రాత్యాహాస్తు దనిభావించుట సమంజసము. ఇంతేగాక డెల్టాజేతములలో పల్లపుపయిలనున్న లోటులయిలనులనుకూలివాండ్రొ కెక్కువ కాలము పనిగలి గుండునని గు రించగలగిరి.

డెల్టాలో ఎవరు అనునది కరవు అగుటచేత ప్రతియేట పల్లపు సాగుబడి చేయటకు భరింపవలక నిస్సారములైన పల్లపుతర గతి భూముల స్థితిగతులనుకూడ చుండవలెనని సందర్భమున దృష్టియందుంచుకొనిరి. అట్టిభూములు సమాదృశీత ప్రాంత గాగియుండును, కావనలవిరవను కావనమున, అది తడి యుండుట గావలయునీటి పాలుచుచేరుటవలెను, చాలమార్లు ప్రవహింపవలెను. అట్టిదేఖలో వుండిచకతీరని పల్లపుపంట మీకడై, గవర్నరు మెంటు పన్నులను వ్యవసాయ వ్యయములను భరించుటలైన చాలదు. అట్టిభూములను గయారుగా నుంచిన లాభములేదు, లోటు పయిలను చేసిన పంటలను పల్లపులేటు కిస్తులలో చేరిన నీటితీర్వభారము వహింపక తప్పదు. కావున చాలావరకు అనుకూలముగ సరంచి పల్లపులను మెరకలక్కింద మార్చు భూముల స్థితిగతులను చక్కబరుచు యత్నించురయులకు లభి వాచ్చురక పుట్టించుట కర్తవ్యము. మరియు నుమద్ర తీర ప్రాంత గాగియుండు రయులును వీరంటనే పండించ వలెను. లేక భూమిగయారుగ నుంచవలెను.

డెల్టానీటి తీర్వ విధానము నీక్రిందిరీతిని సరంచుటకు దొరతనమువారు యోచించుచు గాక యని యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు. (1) భూములు పల్లపు సాగుబడికికర్వ ములా కావా యావరములకు తలపోడుక, కొద్దికొద్దిగా మెరుగుచున్నప్పుడు పల్లపు సాగుబడిగాక యితర పంటలకు కుపయోగించుచున్నప్పుడు పల్లపులను మెరకలక్కింద మార్చవలెను. (2) సర్వార్థ భూములను సాకర్వతరముగ ప్రదేశములనున్నకు వానికి విప్రాంతికోరక పల్లపులను మెరకలక్కింద మార్చవలెను. (3) ఇటులనే అని చురల సాకర్వతరములైన విదగ మెరకలక్కింద పల్లపులనుగలభూముల మార్చుటకు సదుపాయము జుండవలెను.

తెనాలి హైస్కూలు.
పూర్వపు విద్యార్థుల సంఘము.
1916 సం॥ జూలై 15 తేదీన జరిగిన సభ యందు నీక్రింది యంశములు తీర్మానింపబడినవి. చుట్టడి అడి నారాయణగారు కార్యదర్శిగాను, మరెవరైనా కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగాను ఎన్నుకొనబడిరి.
దీనిని వెంటనే “పూర్వవిద్యార్థి సంఘము, తెనాలి కా హైస్కూలు తేనాలి” అని మార్పుచేసెననియు అందుకై తెనాలి హైస్కూలులో జరిగిన పూర్వవిద్యార్థులందరు 30-వ తేదీన తెనాలిలో సమావేశమగుటలు ప్రతికలముల మన దెలుపవలెననియు ఆలోచన జరుగవోవు సభలో సంఘ ముపేరు వైవిధ్యముగా మార్చి సంఘభివృద్ధికిని, కాశ్యోరజీవనో పాయమునకును దగినమార్గముల చర్చింపవలయుననియు యేర్ప ారబడినది. కాన పూర్వవిద్యార్థులందరు తప్పకావాటికి దయ చేసి కార్యమును జరుపుదముగ జరుపుటకు ప్రార్థింతుము.
సంఘాధ్యక్షులు.

పూర్వపు విద్యార్థులందరు సంతకమున కొకసారి సమావేశమగుదురు. ఏకోచ నిర్ణయించుటకుని యందుభద్రలో తేలియును. సభ్యుల చందాల మూలమునను, సభ్యుల సంతకం బట్టి నాటక ప్రదర్శన మాదిగాగల ముతక మార్గముల మూల మునను ద్రవ్యపూర్ణించి సంఘమును బోషించుకొనుచు, చుట్టు పట్టునందు జ్యోధారణ కార్యముల కరిగ ద్రవ్యసాహాయ్యముల దొడ్డుకుటుంబ వ్యాయామ విద్యార్థివృత్తి సంఘముల ప్రాత్యా హా పరచుటయు సంఘాధ్యక్షములు. కార్యదర్శి.

తిరువాన్కూరు చువరానావారు:- ఈనెల 19 వ తేదీ చువరానావారు 2 గంటలకు చువరానావారు పరివార సమేతులై క్విలానుమార్గమున చువరా గునట్ల ప్రయాణ మొక రింప తిరువనంతపురమునకుంకి బయలుదేరిరి. మాయామ ప్రకా రము ఫిరంగులు వేయబడెను.

గుడికాడ సభ:- బడవా మున్నగు ఏర్పాటులు చేయుటకుగాను అగ్రాసవాధికారులు, ప్రతిఘట, ప్రేక్షకులు ఎక్కువైనందు విచ్చేయుదలో ముండుగ సన్మానసంఘము వారికి తెలియజేయవలయును.

స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

విశాఖపట్నంజిల్లా అనకాపల్లి తాగునీరు రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాక్టింగ్ కంపెనీవారివల్ల ఈ 1916 సం॥ మేము 1 వ తారీఖు లగాయతు మిక్కిలి వసినపడవుల ననుసరించి చక్కని యేర్పాట్లతో ప్రయాణింప సాకర్వార్థము అనకా పల్లి మాడుగులగ్రామములకు వోడవరము వద్దాదిగ్రామముల మార్గముగా స్టీమ్ మోటారుబండ్ల రాకపోకలు స్థాపించబడును. ఈబండ్లలో మొదటి రెండవ తరగతుల చొప్పు మాత్రమే ఆమర్చబడియున్నవి.

బండ్ల రాకపోకల కాలములవివరం.
(1) మాడుగులనుండి తెల్లవారి 5 న 80 కు బయలు దేరి వద్దాది వోడవరములమీదుగా అనకాపల్లికి 7 న 45 కు చేరును. (2) అనకాపల్లినుండి తెల్లవారి 5 న 10 ని 15 కు బయలుదేరి వోడవరము వద్దాదిమీదుగా 12 ని 30 కు మాడుగుల చేరును. (3) మాడుగులనుండి పంకా 1 కు 15 కు బయలుదేరి వద్దాది వోడవరములమీదుగా 3 ని 15 కు అనకాపల్లి చేరును. (4) అనకాపల్లినుండి రాత్రి 9 ని 20 కు బయలుదేరి వోడవరము వద్దాదిమీదుగా రాత్రి 11 ని 35 కు మాడుగుల చేరును.

టిక్కెట్ల ప్రయముల పట్టి.

టిక్కెట్ల విశదము	మొదటి తరగతి	రెండవ తరగతి
అనకాపల్లి - వోడవరము	0-12-0	0-6-0
అనకాపల్లి - వద్దాది	1-2-6	0-9-3
అనకాపల్లి - మాడుగుల	1-8-0	0-12-0
వోడవరము - వద్దాది	0-6-6	0-3-3
వోడవరము - మాడుగుల	0-12-0	0-6-0
వద్దాది - మాడుగుల	0-8-0	0-4-0

వెచ్చుకొను:- 11 వ నెలమున్నగు లోబడిన పిల్లలకు అర్హ చార్జీలు పుచ్చుకొనుట. మొదటితరగతి ప్రయాణింపటకు 25 పానులున్ను రెండవతరగతి ప్రయాణింపటకు 20 పాను లున్ను చార్జీలు విసహించుండుటను. ఇంతకు వెచ్చుకొను 5 పానులకు పోటు 1-కి 1 వై అనగా విక దమ్మిడి నంతున చార్జీ పుచ్చుకొనుటను.
రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాక్టింగ్ కంపెనీ, అనకాపల్లి.
ప్రాక్రయిటరు:- నాగునకొండ రాధాకృష్ణ పట్ట, చువరానా, N. Radhakrishniah, 148-149, Devarajamodali Street, Madras.

కొ. కోట్లంగం, కార్యదర్శి.

నిజాయానుక్రమణిక.	
పల్లపు భూములను పెరిగితికించ మాట్లాడు	2
కృష్ణా మండలమున	3
ప్రభుత్వ వ్యాపారము.	
పురోహితులకు శిక్షణ	4
బిల్లు, పోలికా రైలు	5
బోర్డు మహావైద్యులము	
విశేషాంతరీక్షార్థము	6-7
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రామము	8-9, 10-11, 12

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 20-వ తేది

గురువారము.

పురోహితులకు శిక్షణ.

మన 9-వ తేదిను 13 వ తేదిను మోడరను విద్యుత్ ప్రతికముండి పురోహితుల శాసనము నకు సంబంధించి వ్రాయబడిన వ్యాసము నొకటిని భాషాంతరికరించి ప్రకటించితిమి. దానిని బట్టి బ్రాహ్మణుల పురస్కారమునకును బోధా గాయక్యాదుగా చేసి చేయుచుండు వదియున్నవలె ముగా నర్హులుగానగు. బోధా స్వదేశసంస్థాన మగుటచేత గాయక్యాదుగాను రాజే ధర్మశాలకు దను నధికారమును వహించి సాంఘిక శాసనోప క్రమమును సులభముగా చేయగలుగు చున్నా రు. బ్రిటిషు పరగణాలలో ఆపని యంత సులభ సాధ్యముకాదు. మర ప్రభువులును సాంఘిక శాస నములను చేయుటలేదని చెప్పుటకు రాదు కాని మొదటి నుండి మర విషయములలో మేము తాటకట్టును వహించుచుని చెప్పుకొనుచు వచ్చుటచే వారు మరనవేసి సాంఘిక శాసన నిర్మాణము చేయుటకు దగిల యవకాశము లేక యున్నది. కానుకొనినది మొట్టమొదట శాసనములు హిందవ సభ్యులచే మర ప్రయోజనమును ప్రభుత్వమువారు ప్రజలలో నెక్కువ నయింపజేయువారి యుష్ట మే నై పునరు మొదలనో అనైపుననే తమబదువున నైచి వేయు చున్నారు. ఈకారణముచేత ఉపక్రమిత శాసనము సంఘాభివృద్ధి కెంత యనుకూలతమ మైనదైనను నేటికొకటియు ఎక్కువ సంఖ్యగల ప్రజలచే తీరస్కృత నయినయట్లు కన్పించిన యెడల అగిపోవలసి వచ్చుచున్నది. ఏ శాసనమున నైకను ప్రజాభిప్రాయ మవసర మను సిద్ధాంతము నిజమే కాని కొన్ని పరిస్థితులలో ప్రజలలోని యాత్రమ విజ్ఞానవశము ప్రజలమేలుకై ప్రజల తేజమునకయి కొంతవరకు ప్రజల కరుచికరమై నను కొన్ని శాసనములు చేసి తీరవలసి యుండును. ఇదివరకొకరు చెప్పిన రీతిని నిదర్శమునకయి శిక్షా స్థలిని దీసికొనుడు. ప్రజల సమ్యక్తు లందు పైస కోరివానిని గణించును. అప్పుడు శిక్షాస్థలి తప్ప క త్రోసివేయబడక తప్పదు. కాని శిక్షాస్థలి యవసరము కాదుగానుండురా? అందువలననే మన పూర్వులు శాసనము చేయవలసి వచ్చునప్పుడు ప్రతిమానపుని యభిప్రాయమును తీసికొనవలసిన దని నియమించలేదు. శిష్టులు నిర్ణయించిన చాలు ననినాడు. ఇప్పుటి శాసననిర్మాణము నొనర్చు ప్రతి నిధులును అభివృద్ధిగణముననే చేరుచున్నారు. వారి

సహాయార్థము బహిరంగ విషయములు ఆచారము లయి యున్నవి. వీనివలన కొంతవరకు ప్రజాభి ప్రాయము వ్యక్తమగుచున్నది. ఈయభిప్రాయము గణముగ శాసనకర్తలు నడుచుకొనవలసినచోట నడుచుకొనుట మంచిది. కాని ఈ యభిప్రాయము అభివృద్ధికి వ్యతిరేక మైనయప్పుడు దీనిని త్రోసి పుచ్చుట యవసరము. పాశ్చాత్యదేశములలోని నిర్బంధించిత విద్యా శాసనముల నాలోచింపుడు. నేడు ఆంగ్లసీమను కలవర పెట్టుచుండు నిష్పంధనైతిక సేవా శాసనమును దిలకింపుడు. ప్రజల నడుగుచు బోయిన నీశాసనము లక్కర లేదను వారే హెచ్చగు దురు. అయిన సంఘాభివృద్ధికి నివియమృతతుల్యము లగుట శిష్టులు బలవంతముగానైన వీనినిసాధించుదు. మనదేశమున నీరీతిగా సాధింపవలసిన శాసనములు సాంఘికములన్ని యో కలవు. బోధా గాయక్యాదు గారు కొన్నిటిని సాధించు చున్నారు. వారి నిద ర్శమును బట్టి యితర సంస్థానాధీశ్వరులు కొందరు కొన్నిటిని సాధించు చున్నారు. బ్రిటిషు పరగణా లకు మాత్రము దారి కానరాకున్నది. పురోహిత శాసనము ఈ పరగణాలలో సాధ్య మగు ననుట ఇప్పుడు తలంచరానిది. బోధాలోనే బ్రాహ్మణు లడ్డపడి గాయక్యాదుగారి యధికారమును ప్రక్షిం చిరి. మన పరగణాలలో మన పూర్వచార పరా యములు బట్టి శాసనము వచ్చునెడల ఆకసము విడిగివడునని బ్రిటిషు ప్రభువులను బెడరింతు రనుటకు సందియమే లేదు. అందుచేత ఇప్పుట పురో హిత శాసనము చేసి పురోహితులకు శిక్షణ నిచ్చు మాట నటుండ నిచ్చి ఇతరవిభముల నిచ్చి కీతిని మన మేమైనను చేయవచ్చుచేమో యలోచించుట శ్రేష్ఠతముము. నేటిదినపు పురోహిత నామధే యులు సామాన్యముగ పేరహితులు గాక పోరా హితులుగా నున్నారు. అందరును ఒప్పుకొను చునే యున్నారు. వారు కరచు విద్య వర్ణము. వాచికగల వికాసము నున్న. వారి యందు ప్రజ లకు గల భక్తి పూజ్యము. అందులోను విద్యానం తులగు గృహస్థులకు సామాన్య పురోహితుల యెడ నసహ్యమే కానవచ్చు చున్నది. పురోహి తులు వంటలవా రగుటయు వంటలవారు పురో హితు లగుటయు అసాధారణము కాదు. వసిష్ఠాది నామములచే నలంకృత మయిన పురోహిత వృత్తి యిట్టి యధోగతికి వచ్చుటకు వగవనివారు లేరు. క్రొత్తపురోహితులు తమ వృత్తి నెరుంగగలవారు తమగౌరవమును కాపాడుకొనగలవారు తాముచ్చ రించు మాటలకు అర్థము చెప్పుగలవారు కావలసి యున్నారని విజ్ఞానవంతు లయి బ్రాహ్మణమత అర్చనమాజ మతములకును చేసినా రందరును కొడుకొనుచునే యున్నారు. కాని అట్టి పురోహి తులను కల్పించు పార్శ్వముక్కరును అరసి యుండ లేదు బోధా గాయక్యాదుగారు దారి చూచి నారు. జాతి వివక్షత లేక పురోహితుల సిద్ధము చేసి పట్టా లిచ్చుట కేర్పరచినారు. పరీక్షలో తేరిన గాని పురోహితుడు కాడనివారు. అజ్ఞ ఇచ్చట మనము హూహూగా చేయబలకున్నను పురోహితుల శిక్షణకు ఏర్పాటు లొనర్పవచ్చును. పురోహితులకు బుద్ధిచుతుల నొనర్పవచ్చును. మన మతాధిపతులు తలంపు కొనిన యెడల తమ మతము లే యుద్దేశముతో నేర్పవలసియు నాలో

చించుకొనిన యెడల మతముల వారే పురోహిత విద్యాలయములను నూతన నడ్డతిని స్థాపింప వచ్చు ను. పాశ్చాత్య విజ్ఞానార్థమునకు నవీన వికాస సంపాదనమునకును పురోహితులకొరకు సద్గతు లాలోచింపవచ్చును. పట్టి పరీక్షా మాత్రముతో బ్రాహ్మణేతరులను బ్రాహ్మణ వృత్తిలో బ్రవేశ పెట్టుటకంటె తమ మతములలోనికి బ్రాహ్మణేతర బాలురను స్వీకరించి వారికి బ్రాహ్మణశిక్షణ నిచ్చి సకాలమున బ్రాహ్మణపట్టుము నిచ్చి బ్రాహ్మణ వృత్తి యగు పోరోహిత వృత్తిని ఉత్తమ శుచిత్వ ముననుంచుటే కాక వర్ణ సమస్యను గూడ చక్కని భంగిని తీర్చాకము చేయవచ్చును. ఇం తెల మరల వసిష్ఠాశ్రమంబులను నెలకొల్పవచ్చును. విశ్వా మిత్రులను సృష్టించవచ్చును. నిజముగా హిందూ మతముయొక్క ప్రాణమును నిలువదలచి కొనిన వా తీకని చేయవలసియున్నాడు. ఇట్టిపనికై మన యాంక్షులలో నొకయుపక్రమము తలనూపనున్న దనియు గా మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు రా యుపక్రమపు బునామల నిర్మించుచున్నారనియు తెలియవచ్చినందులకు సంతసించుచున్నాము. వారి యాశయుము ఫలించునుగాకయని కోరుచున్నాము.

మన విశ్వవిద్యాలయము కోర్టుకెక్కుట.

విశ్వవిద్యాలయపు ప్రాధానములు కీడరుల విషయమున సంకతులు రచ్చకు వచ్చియుండుట విచారకరము. వీరికి సంబంధించి విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు కొన్ని స్థాయియైన యుత్తరువులను నియమించి విశ్వవిద్యాలయసభ్యుల యంగీకారమునందుపై సంపాదించుటకు సభ్యుల సమావేశము నెడటికి బంపిరి. ఆసమావేశములో ప్రాధానము రామనాథకొంగారు ఈ స్థాయి యుత్తరువు లుల కొక సవరణను గొని తెచ్చిరి. అప్పుడు ఉపాధ్యక్షులుగా నుండిన న్యాయమూర్తి వాలెసుగారు స్థాయి యుత్తరువులను సంపూర్ణముగా నంగీకరిం చిన నంగీకరింపవలెను, త్రోసివేసిన త్రోసివేయ వలెనే గాని సవరించుటకు సభ్యుల కధికారము లేదని తమ నియామకమును తెలియజేసిరి. అందు మీదట సవరణ నిలువలేదు. కార్యనిర్వాహకుల పక్షమున లేబడిన తీర్మానము ఆసభలో సంగీకృత మయ్యెను. కాని హైందవపక్షమునా రంతటితో విషయములను వడల దలచుకొనలేదు. విశ్వ విద్యాలయ నిబంధనలలో 64 వ నిబంధన సన్దర్శ రించి ఏ విశ్వవిద్యాలయ సభ్యు డైనను ఏ తీర్మాన మునైనను అధిక్షేపించి దానిని గవర్నరుగారికి ఆలోచనకు పంపవలసిన దని కోరుట కర్తవ్య కల వాడై యున్నాడు. తీర్మానము అంగీకృతమయిన నలువది యెనిదిది గంటలలో అధిక్షేపము కల దని తెలియజేసి వారములోపల సభిక్షేపణమును నిజప్రాయమునకు మంజుపలేదు. అప్పుడు కార్య నిర్వాహక సంఘమువారు ఆ యధిక్షేపణను అచ్చువేయించి సమావేశమై యుండిన సభ్యులకు పంపుచు తీర్మానమును సమర్థించుటకు ముప్పు రుసభ్యులను నిర్వహించ వలసినదని కోరవలెను. వీరు సిద్ధము చేయు సమర్థన పత్రముతో గూడ తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారికి ఉత్తరువులగొరకై కార్యనిర్వాహకులు పంపవలసియుం దురు. ఇట్టివిచారణ బరిసించుటకయి శ్రీయుత జి. ఏ. నరేశకొంగారు పూనుకొనిరి. అధిక్షేపణ వ్రాయుటలో నరేశకొంగారు ఉపాధ్యక్షులు సభ యందుచేసిన నియామకాజ్ఞ తప్పని భండించిరి. కార్య నిర్వాహక సంఘమువారు సభ్యులు తీర్మా

నముల నధిక్షేపించనచ్చున గాని ఉపాధ్యక్షుని నియామకాజ్ఞల నధిక్షేపించ రాదని సత్యేశ్వరగారి యధిక్షేపణ వ్యత్యయము వెనుకకువంటి ఉపాధ్యక్షునికి సంబంధించిన ఖండనము తీసివేసిననే గాని తాము సత్యేశ్వరగారి యధిక్షేపణ విషయమున వనిచేయరని తెలియజేసిరి. తీర్మానము నధిక్షేపించుటయందు అందుకు సంబంధించి ఉపాధ్యక్షును అవలంబించిన కార్యక్రమమును ఖండించుటలో తప్పు లేదని వ్యత్యతరము వ్రాయును సత్యేశ్వరగారు తమ యధిక్షేపణను మరల కార్యనిర్వాహక సంఘము నకు బంపువారైరి. కార్యనిర్వాహక సంఘము వారు కదలుట లేదనిరి. తాము తగిన చర్య పుచ్చు కొందుమని సత్యేశ్వరగారు కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు రెండు పర్యాయములు వ్రాయగా రెండు పర్యాయము లా సంఘమువారు ఉత్తరము ను కాగితముకట్టలో చేర్చివారమని మాత్రము ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. సత్యేశ్వరగారు ఉత్తమన్యాయ స్థానములో వ్యాజ్యమువేసి విశ్వవిద్యాలయ కార్య నిర్వాహకులచే వనిచేయింక తలపెట్టినారు. నిన్నటి సాయంకాలము వ్యాజ్యము దాఖలయి నది. ప్రాధిపత్య రామనాథగారు ఇట్టి వ్యాజ్యమునే వేసినారు. 17-న తేదిన వ్యాజ్యపు దరఖాస్తులు విచారించబడును. విచారణలోని విషయము గావున విమర్శించుటకు వీలులేదు. విశ్వవిద్యాలయగౌరవమున కిది చిత్రపడితి యని మాత్రము చదువరులు గ్రహించు లేకపోరు.

ఆంగ్లమంత్రిమండలికి సందిగ్ధావస్థ.

నేటిదినము ఆంగ్లసీమలో ఎల్లర యల్లముల ఎల్లల నాడించు బ్రీక్స్ యొక్కటి పాడనూపిడి బహుకాలముగా నిర్బంధ నైతిక సేవాదర్శి యనకరణీయము కావలయునా లేదా యను బ్రీక్స్ ఆంగ్లరాజ సీతీభావన వేధించుచు వచ్చి యుండుట మా చూసకులెందులకు. ఆస్కీర్తు మహాశయము బహుభంగుల దాని తెల్ల్యము నణచుచు వచ్చియుండుట యు విదితమే. ఎన్నివిధముల నా మహాశయము పసిబూనినను నీ బ్రీక్స్ తుదకు నువ్వరముగా తలనూక వదలలేదు. లాయడో బార్నిగారు నిర్బంధ నైతిక వద్దతి యవలంబించిననే తప్ప మంత్రిగా నుండని ప్రాగంభించినాడు. నైతిక వండితులు కిదిసహించుటో గూడ వారి జ్ఞానము నున్నాడు. నిర్బంధ నైతికవద్దతి నవలంబించినచో కర్మకరుల ప్రతినిధులగు మంత్రిలు తేలిపోవ నున్నారు. రెండ గొప్పలను తప్పించి జేతమును వదలుట ఆస్కీర్తు మహాశయము సహజ కాంతముతో సహజ గాంభీర్యముతో పాటుపడుచున్నాడు. అతనికి విజయమగునగాక యని కోరుచున్నాము. ఎన్ని సంవత్సరములలో దాటుకొని వచ్చినవాడు దీనిని దాటబడదు భయము మానులేదు. అయిన నొక్క సంగతి మాత్రమి సందర్భమున మేము మరల మా ప్రభువుల దృష్టిలోనికి తేకమానము. యదృశమునకు మహామృత కావలసియున్న యెడల నెంతో కృతిరేక భావములను బురికొల్పి నిర్బంధ సేవను ఆంగ్ల భూమిపై నిధిమలుటకంటె విభిన్నముగా వనిచేయు నిర్ధారణయుండు ప్రాంతం భూమిలోని పాటలను కొంతకేటగితో అనుభ్య రంగములకు నసిసి అచ్చటనుండు ముఖితుల నేల ముఖ్య రంగములకు తీసికొనిపోరాదో మా కర్మముగుట లేదు. అనుభ్య రంగములలో కొంత ప్రాగంభించి చొక్కెగా చేయ ప్రాంతపులైనను ననుభ్య రంగములకు బనికిరాక పోయిరాక బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముల నిరతి నేనుకొనినైవ నెంత లాభకరమో కదా! ఆస్కీర్తు మహాశయము నిమేష నిమేషమును సర్వముల నాడవలసి యుండదు గదా!

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము—మైసూరు.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు మైసూరు మహారాజు గారు అధ్యక్షులుగా నియమింపబడినారని విచిత్రమి క్కెరి సంకల్పించుచున్నాము. మారణానికి సమీపముననే ఉత్తర హిందూస్థానమున నేయెందరో రాజులు మహారాజులనుండగా దక్షిణ స్వతంత్రసామ్రాజ్యము దీని మహారాజులను పాత్రుడనట ము యెల్లరుటను గర్వదీక్షలవలన విషయముగానున్నది మైసూరు మహారాజు గారు ఉదార హిందూభావమునకు ప్రధాన

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు న్యాయవాది సంఘము:—ఈ సంఘమునకు మరల జి. ఎస్. కోసలీగారి నే అధ్యక్షులుగా నియమించిరి. ఎస్. శ్రీనివాస అచ్యుతగారి ఈవడనికి నిర్ణయించ వలయును కొందరు వతికిరి.

మదరాసు ఎక్సెల్లియరు క్లబ్బు:—ఈ క్లబ్బు వారు 25 వ ఛాంబర్స్ కోర్టును చాకలపేటలో తిరువత్తురు హైకోర్టు 108 వ మండలములో 20 తేదినండి 25 వ తేదీవరకును జరిపెదరు.

అపాయము:—ఎగ్నాథు పోలీసుస్టేషనువద్ద బస్తాలను దింపుచుండుగా పొన్నపామి అనునతిమ రాత్రి రెండు బంబడి తొలుపు నొక్కకొనిపోయెను. వానిని వెంటనే ఆసు కత్తికి తీసికొనిపోయిరి నిన్నటిదినమున వతడు మరణించెనని తెలియచున్నది.

ప్రయాణములు:—నిన్నటిదినమున సర్. పి. ఎస్. శివస్వామి అచ్యుత, బేర్నార్డు హంటరు ఎఫ్ జేవర్, సి. ఆర్. తిరుమొకటాచార్యగారు ఉదకమండలమునకు, దక్షిణము ది. బెన్నరు మామగూడ శ్రీరంగమునకు జి. కృష్ణారావుగారు బెంగళూరునకు, అప్పారావుగారు సామలకోటకు ప్రయాణమైరి.

చిన్నమృత్యు:—మొర్రాలో కొన్ని దినముల క్రిందట నలుగురు మహమ్మదీయులు కలసి చిన్నమృత్యు ఆరు శ్రీని చెర వట్టిరియని ఆశేను ఎగ్నాథు పోలీసుస్టేషన్ వాయదా కడి యున్నది ఇకవరలో ప్రకటించియున్నాడు. క్రిందటిసంగత వారమునా దామె మాత్రుగా గుండెచెడి చనిపోయెను.

తెలిగ్రాఫుసూచన:—ఇంగ్లండు స్కాట్లండులందు బ్రిటిషువారి ఇతరస్థానములందు వామనానున్న ఎనిమిది వాణిజ్యతెలిగ్రాఫు సాంకేతిక సంస్థానావకములను (కమ్యూర్స్ కోర్టులు) పాన్యగల్వారకు ఎక్స్ప్రెస్ యూరోపియనువద్దతి గలిగిన యితిరజేతలవారు 20 వ తేదీ లగా యతు వామనావచ్చును. ఈనూచన పోన్యగిను అధిని వేకముల కన్వయింపను.

తపాలు ప్రకటనలు:—రంగూనునకు పోవలయు మెయిజిస్ట్రేటు మదరాసుకుండి 22 వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు బయలుదేరుచున్నది. కనక ఆదనము రిజిస్ట్రరుకాని ఉత్తరములు మొదలగువాని 3-30 గంటలలోగానూ, పార్సీలు కన్వయలను 1-30 గంటలలో గాను జనరలు పోస్టాఫీసునకు పంపరలెను. తక్కిన పోస్టాఫీసులవద్ద వాటివాటి నియమిత మయములను తెలిసికొవలయును.

జనమూచి వర్వేళ్ళర రావుగారు:—ఉత్తర గర్గాలలో వీణ వాయిద్యముచే గురు ప్రభాకర్తి కవీంద్రి యనేక బహుమతుల బడెన జనమూచి వర్వేళ్ళర రావుగారు సామలకోటనుండి యాంగరమునకు విచ్చేసిరి. శ్రీరామనమి మహాత్మ్యమునాడు వారన్సుటచ్చుల తనవైపునకునుగనవర తిరి. వీరికి తగిన ప్రాప్త్యావము జేయవలసియున్నది. వీరుప్రస్తుతము చింతాడిపేటలో గురువప్పవెట్టిపిది 18 సంబర గృహము వద్ద నున్నాడు.

పోలీసుచేర్వేగి చిక్కులో బతుకు:—మేకి ను అను 30 ఏండ్ల పోలీసుగల యూరోపియనుడు పోలీసు సర్టిఫికేటుగా మదరాసులో కొన్ని దినములు పనిచేసియుండెను. పిమ్మట ఆతడు మహారాష్ట్రలో రోవంగున్న కంపెనీలో మేనేజరుగానుండెను. ఆతడు చెప్పే ప్రకారం క్రిందటి ఆదివారమునాడేదవచ్చెను. మహారాష్ట్రలోని మాప్రొండెంటువానిని కట్టుకొని బంధించి మహారాష్ట్రకువలయునని చెప్పే ప్రకారం పోలీసు కమిషనురుకు తంఠిపార్తవచ్చిరి. నిన్నటిదినమున వానిని పోలీసువారు కట్టుకొని మహారాష్ట్రకు పంపించినారు.

పోవకు లగుటచే వీరియధ్యక్షుల హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు మార్గము మార్చుట బాధ్యులను తోడ్చుచునాకయని నమ్మకలసియున్నది. దేశభాషాభిమానములు మైసూరు మహారాజులుగారికి ఎక్కువగా కలదు కావున హిందూవిశ్వవిద్యాలయము పోలీసువర్గమున ప్రార్థనముగుటకు వీరియధ్యక్షుల సహకార యగునగాక యని ఎదురుమాముచున్నాము.

భూకంపము:—18-న తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు అకస్మాత్తుగా జేటపాలెమునందు భూమి రెండుమిమముల వరకు కదలి ఇంద్రగోడం నయితము పగిలిపని. క్రితవారు ను ఈ కంపమునకు భయపడిరి.

ఆ గాఢానుగారి కభినందనములు:—ఆ గాఢాను గారి కోసగబడిన గౌరవమునకు వారి కభినందించుచు, అట్టిగౌరవము నొసగిన బార్నిచక్రవర్తిగారికి నమస్కరణము నందనముల తెలియజేయుచు, దర్బా భోజనానంభులువారు తంఠిపార్తల సంపిరి. బొంబాయి గవర్నరు, రాజ ప్రతినిధులగుగూడ తమ కృతజ్ఞతను చక్రవర్తిగారి కెరిగింప వలసిందని తంఠిపార్తల సంపుకొనిరి.

బండిపోటు దొంగతనము:—గులిటా జేయవద్దనున్న నేయగ కల్లూరులో ఆర్. విశ్వనాథ అచ్యుతగారి యింటివద్ద ఏవీరియ మొదటితేదీ రాత్రి 2 గంటలకు వెద్దబండిపోటు దొంగతనము జరిగెను. దొంగలు 50 మంది ఉన్నాడు. అందులో ననేకు లాయూరివారనియే తెలియుచున్నది. దొంగిడి జనగ సంఘిశేత్ర ఇంటివారలు వెద్దకేటా చేయుచుండిరి అదివిరి అనేకమంది బాప్రొక్క లావోటునకువచ్చిరి. ఇంతలో దొంగలు ధనముంచిన గదితొలుపు బద్దముదేసి అందులోనున్న వస్తువులను నగలు నాణెములు మొదలగు విలువగలవస్తువు లన్నియు గల రెండుపెట్టెలను పట్టుకొనిపోయిరి. చాల సిద్ధముగా గొట్టబడిన గృహముజమానిని గులిటా జేయి అనుపత్రికి తీసుకొనిపోయిరి. ఆపట్టెలను వ్యాధాధికారి పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు, నవ్ ఆసి నైంటు సర్జనుల మందర విశ్వనాథ అచ్యుతగారిచే నొక చామ్యాలమును వ్రాయించుకొనెను. అందు ఆ గ్రామమున గల కొందరి దొంగలపేరులను గలవు.

బొంబాయిలో స్త్రీకురుదలోల దివాలా:—జేకరము నుండి గారికి ఒకకంపెనీ యున్నది. ఆకంపెనీలో నిద్దరుభాగ స్వామిలుకూడ నున్నాడు. కంపెనీ 18 సంవత్సరములనుండి వ్యాపారము చేయుచున్నది. స్త్రీకురుదకు వద్దప్పిసప్తయిచేయుట వీరివ్యాపారము. బజారులో వీరికి నలువలది, ఘరాణాయాం దెను. ఇట్లుండ యదృశము పాసిగిరి. అప్పుడు వర్తకము చేయుటకు వీలండదని జేకరము గామ ప్రభుస్వగ్రామమువెళ్ళి పోయిరి. సరకులను యెగుమతి చేయు వారు రమ్మరి మొత్తుకొనగ జేకరముగాను తెలిగినపాటలు ప్రారంభించిరి. స్త్రీకురుద నన్నిటిని నాకాదళమువారు ఉపయోగించుకొని నందున 1915 నవంబరులో వ్యాపారముచేయుట కెంత మాత్రము వీలలేక పోయినది. కంపెనీవాడు సామ్యుచెల్లించుట మానిజేసిట్లు చెప్పినమాట వాస్తవముకాదు. కొన్నికంట్రాక్టులపరీకారము ఎంతోసామ్యు చెల్లించవలసి యుండినను సామ్యు వనూలియ్యవలసినవియమితకాలమునందునవానిని ఋణముక్రింద గణింప వీలలేదు. జనవరి 14 వ తేదీ సామ్యుఇచ్చినవారిలో సభచేసిరి. అప్పుటికి ఋణముని చెప్పవలసిన బాకీ లేమియు లేవుసామ్యుచ్చివారివక్షమున జేకాయుగారు మదించి, వాస్తవ గారి యభిప్రాయములతో నేకీభవించినారు. నిన్న బొంబాయి హైకోర్టులో, అప్పకేటు జరగగాను కంపెనీ దివాలా కా వలయుననిచెప్పి ఉత్తరపును రద్దుచేయుటకుటకు, కోర్టు వారు తీర్పుజేస్తూప్రకారము నలిపియుండుటకు గల కారణములను సాక్షిలు విశదపరచుకొనెను. తెలియజేయుగా, న్యాయమూర్తివారు తెలివినప్రకారము ఉత్తరపును చేసిరి.

భారతీయ పారిశ్రామిక పాఠశాల

ఆనకలిని కాశీంబజారు మహారాజుగారు బరంపురములో పారిశ్రామిక పాఠశాలనుకొనెనని విన్నవించు సమాచారము. కాని పారిశ్రామిక పాఠశాలనుకొనెనని భూమిముండున్నందున గొంత చిక్కగలిగెను. తుదకు ఆనకలిని మహారాజు గారు కలకత్తాలోనే యాపాఠశాలను స్థాపింపనెంతి తక్కుంది రముకొనెను తమకంతురాతిరముం నిచ్చివేసిరి.

భారతీయ పారిశ్రామిక సంఘమునందుజేరి విద్యార్థులు నిజము పారిశ్రామికవిద్యను గ్రహించురు. ఇంతేకాక బాకీ కడంగుడు, కంసాలికిరి, సామానుజానేయుట, ప్లానులు వుటులుజేయుట, సర్వేచేయుట, కూడ నేర్చుచును. మెట్టిగర్వతమను జరితుకు గామనివి విద్యాకృతిము గూడ వాకి చెప్పించును. ఇట్లు విద్యార్థులు ఇంటినింకు కళాకాలమునకు జేరవచ్చును. పారిశ్రామిక విషయమున వారి కనుభవములు గురుచును. నెలకు జీతము 20 రూపాయలు అందుట మహారాజుగారు వినుకుకి విద్యార్థి ప్రోత్సాహములను, విదుకుకి అర్థవేతముల నిచ్చుట కంగీకరించిరి. వాటికొండలును విద్యార్థులకు సాహాయ్యము చేయగలను ఈ పాఠశాల కెప్టివ్ జి. ఇబ్బి, పెటావల్ గారి క్రింద నుండును.

బరోపా మహా సంగ్రామము

ఆంగ్లేయులు జర్మను కందకములో జొరబడుట.

బెర్లినులో అన్ని ప్రమాదము—శత్రువులు నిప్పుపెట్టినట్లు అనుమానము.

నిర్బంధనైతిక సేవ—మంత్రవర్గపు సందగ్ధిపతి.

బెర్లినులో

నిర్బంధ నైతిక సేవ

మంత్రవర్గపు విమర్శనీతి

లండను ఏప్రిల్ 18:— రిపోర్టింగుననుకూల వీక్షణియొక్క వివరముల ప్రకారము కేబి నెట్టునకు సంబంధించిన అన్ని దశలును పరిమితము చేయబడినది. 1914-15 సం॥ కాలము సభ జరిగినది. ఏప్రిల్ 18, మొత్తము, చాంబర్లకు లాన్సెట్టునకు ప్రభుత్వము కమిటీ తమ నిర్ణయమును ఈ ఘోషనకు ముందు తెలియజేయవలసిందిగా కోరెను. ఇది కారణముననే బలమును యత్నముల నొనర్చుకొని మన ముద్దేశమును సంతృప్తిగా నిర్వహించి పరిమితము చేయవలసిందిగా కోరెను. సభాసమావేశ ప్రాధాన్యములను బట్టి, సర్ విల్లియము చాంబర్లను గూర్చి నిర్ణయించుకొనవలసిగా తెలియజేయబడినది. కేబి నెట్టునకు బలమును ప్రాధాన్యమును గూర్చి సభ చాల కాలము జరిగినది. ఈ సభకు ఆస్టిన్ క్రూ, లాయరు బార్న్, బోయల్, మెకెన్నా, బాల్ఫూరు, సర్ విల్లియము చాంబర్ల సమగ్రము నిర్వహించినది. చాలించి నైతికము గత్యవసరము కేబి నెట్టువారి పద్ధతుల ప్రకారమునుండి సమకాలినుల కనిపించు నైతికము వాదించినది.

కత్తికాళి ప్రాధాన్యము.

సభ్యులలో ఆభిప్రాయ భేదములు కలిగినవి గనుక వ్యవస్థను పరిశీలించి రాజీనామా చేయుట కొక క్రొత్త కేబి నెట్టు సంఘము ఏర్పాటు చేయబడినది. దేయిలి మొయిలు ప్రతికట తెలియజేయబడినది. ఈ సమావేశము మియుదయముననే సమావేశమగును. స్థితిగతులు బాగుగ లేవు. కొందరు మంత్రముల రాజీనామాలు గూడ వాఖ్యలు చేయవచ్చును. మాత్రముగ కేరవులకు కేబి నెట్టు సంఘము చాలవరకు పాలుపడవలసియున్నది. కొందరు రాజీనామానుండి చేయట మంత్రవర్గమున కిదియు తుది యత్నము. నిర్బంధ నైతిక సేవా విషయమున క్రొత్త బంధన ముద్రపరచుచు వెక్కిరిండు మంత్రముల యభిప్రాయమైనట్లుగా బార్న్ గారు మాత్రము చెప్పుచు కట్టికేరించి యున్నారనియు వివాదాలు నిర్బంధముగ నైతికమున జేర్చుచే నెవ్వరైనను తీరజాలవని వారి వాదమైనట్లును వ్యాసించి (దేయిలి క్యాంపెయిన్.)

బార్న్ గారికి కేరవుల కష్టములను బలపరచుచుండిరి. కేబి నెట్టు సభ నిర్బంధ నైతిక సేవ సంగీకరించిన హిందూకు గారు రాజీనామా నొసంగవచ్చును. ఇందువలన క్రొత్త కమిటీ యొక విమర్శనాగలము. యూరొపియన్ యుద్ధ సంఘసభ్యుల డొంగు తనసభ్యత్వమునకు (ప్రజలసభయును) రాజీనామా నొసంగవలయును, ఈ ప్రాధాన్యమును సర్ ప్రాథమికముగా విన్నవించుట కేరవులను దేయిలివ్యక్తులు వ్యామోహముననున్నది.

సభ్యులకు యజ్ఞేకము.

లండను, ఏప్రిల్ 19:— నిన్న బార్న్ మొట్టమొదట సభకును ప్రాధాన్యము కలిగినది. బర్నాండు వ్యవహారము విషయము చర్చించుచు వచ్చినప్పుడు డిప్యూటీ డిరెక్టరులు కలుగుచు వచ్చెను. నిన్నటి స్థితిగతులను బట్టి, ప్రభుత్వము చేయుచున్నది. ఎన్నికల సందర్భముల బయటపడినది. వారిని గురించి చర్చించుటకు సభ అయితమనాత మాడ చాలించి సభ్యులందరి. ఒక దానికి ఒక దానికి పొందికలే విషయములు సందర్భపు సంగతులును ప్రతికటలలో వ్యామోహములను సీపదంతులు పుట్టినవి. కలయిక విధముగ ప్రతికట ప్రాసించు, మంత్రవర్గమువారి కేమియు తోచుటలేదు. వ్యవహారములు ముట్టికడనున్నదని ప్రతికటించు యే కత్తికాళి సాధ్యమగును. నిర్బంధ నైతిక సేవను యేర్పాటుచేయవలసిగా లాన్సెట్టుకు మంత్రవర్గములోని తదితర యూనియను కమిటీ సభ్యులను రాజీనామా నిచ్చెదరని వికటనంది. నిర్బంధ నైతిక సేవ యవసరమున చేతు మంత్రము నిర్ణయించినయెడల, లేదనియు ప్రభుత్వ రాజీనామా నిచ్చెదరని

ఇంకొక విధంతి. యుద్ధ కార్యాలయములకు నిర్బంధ నైతిక సేవ తప్పదని చెప్పుచున్నట్లు కొన్ని వ్రాయుచున్నది. ఈ సంగతి యిట్లుండగా, నాకాదేశమునుగూర్చి ముందు చూచుకొని తగినంతనుండి ఆప్టేషన్లు చేసి విజయము సేవలలో చేర్చుకొనవలసి నాకాదేశాధికారులు చెప్పుచున్నట్లుగా తెలియజేయుచున్నాడు. ఇప్పుడు నాకాదేశములలో పనిచేయువారిలో నెవరిని సేవలలోనికి పంపబడుచు నాడు చెప్పెదరు.

జనరలు ట్రపును సెనుగాలికి ప్రమాదము.

లండను, ఏప్రిల్ 17:— ప్రమాదము విషయమున జనరలు గారు మరణపడలేదు. కుటుంబ వైద్యు, సాహసములతో వీరు రక్షించి ఆపటి యుద్ధ కార్యములందు వీరు కనపరచిన కౌశల్య నైపుణ్యముల నుద్ఘాతించి గౌరవించబడుచున్న ప్రజల సభ యందు టెన్నాంటుగాను నడిచిరి.

కర్ణాటక ప్రభువు విమానదశ వ్యవస్థను పరిశీలించుట

లండను ఏప్రిల్ 19:— కొంతసేమవారి కక్షమున కర్ణాటక ప్రభువు విమానదశ వ్యవస్థను కడుక్రమమున పరిశీలించి విమాన దశమున పెద్ద పెద్ద మాన్యుల చేతులనుండి విమాన చేపియించి. ఈ మాన్యుల పర్యవసాన మెప్పుడు తేలునో కాబి నెట్టు వారు నిర్ణయించుచున్నారు. నిర్ణయమెప్పుడు జరుగునో తెలియదని ఆస్టిన్ క్రూ గారు ప్రజలసభలో నడిచిరి.

అంతర్జాతీయ మూలమున నష్టమున ఆంగ్లేయులు.

లండను, ఏప్రిల్ 17:— యుద్ధ కార్యములందు చరింపని వారు 8117 మంది అంతర్జాతీయము మందుగతులవలన నశించిరి. వీరిలో 1175 మంది ప్రయాణికులు.

లిరుదములు.

లండను-ఏప్రిల్ 19:— బిల్లెను బర్గెలిరమున ప్లేగు వ్యాధి ప్రబలియండినపుడు మిశులసహాయ మొనరించుటకు గారు ఎన్. ఇ. ప్రెస్టిజును నానెగి జి. ఎమ్. జి. లిరుదమును, సి. విడుట, జి. ఎల్. లాడెనెటను వారలకు డి. ఎన్. డి. లిరుదములును ఒకగడిచిరి.

భారతీయ నైతికోద్యోగులకు గౌరవములు.

లండను ఏప్రిల్ 19:— నేటిదినమున బకింగ్ హాము నుండి రహస్య జరిగిన గౌరవప్రవాససభకు భారతీయ నైతికోద్యోగులు వచ్చి సూచించిరి.

ప్రాన్సు

వెర్దను రంగము.

యుద్ధమునకు అంతరాము

పేను ఏప్రిల్ 19:— కేటోన్ స్థితి క్రమముగ నుండక పోవుటచే యుద్ధ కార్యముల కొంతరాయము కలిగినది. మ్యాను కది తూర్పు కల్మిష భాగములందు ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. కాని పగతి యుద్ధము జరుగలేదు. ఆగ్నేయభాగముందు శత్రువుల గాక గోరిల్ మార్గముల నైతను నెయింటు హితునకు తూర్పున చేరుచుండి నైతికలనైతను మేము అగ్నిగోళముల చేసితిమి. అని ప్రకటించబడెను.

పేను, ఏప్రిల్ 19:— మ్యానునది తూర్పు భాగమున తీవ్రముగ ఫిరంగులు కాల్చబడినవి ప్రకటించబడెను.

ఆంగ్ల రంగము.

జర్మనీ కందకముల జొచ్చుకొనుట.

లండను ఏప్రిల్ 19:— తిరించిన 80 కంటలలోను రెండు సార్లు మేము జర్మనీవారి కందకములలో జొచ్చితిమి. నిన్నులక లాక సారి, రాత్రియొకసారి. రెండు సార్లును విజయ మందితిమి. యంత్రఫిరంగి యుద్ధమునామము నాశనము చేసి వెక్కిరించుట చేసితిమి. జర్మనీ యుద్ధోగ్గుల లితువులను

20 మంది నైతికలను చంపితిమి. మాలో నొకడు గాయపడి మరయొకడు కానరాలేదు. నెయింటు ఈలోయ యొద్దకుండు మా స్థానమునై రాత్రి భాగమున జర్మనీయుల రెండుసార్లు ముట్టడిజరిగిరి. రెండు పర్యాయములను మేము వారల తిరిమి చేసితిమి. కగటితూట అచ్చటచ్చట ఫిరంగుల సమరములు జరిగినవి. వెక్కిరించునట్లు తూర్పున మండగములు ప్రేచ్చబడినవి ఆంగ్లేయులు ప్రకటించిరి.

ఇటలీ

ఇటలీ ప్రాన్సువారల విమానదశము.

రోము, ఏప్రిల్ 18:— వైశేములవారి నాకాదేశమున నాలుగు టార్పెడో వడవలలో నడువరింపబడినవై బ్రిస్టెలిసర మునకుండు నైతిక ప్రాణములనై ఫిరంగుల గాల్చినవి. ఈవిమా నములు తిరిగి వచ్చుచుండ ఆస్టియా విమానములు వీరినిగలసి కొనినవిగాని తిరిమి చేయబడినవి. శత్రువిమానములు గతరాత్రి మున వెన్సి ముంగమున జేరియత్నించివిగాని నాకాయత్నిము సాగినదిగాను వీరిలో నొకటి నేలగొల్పబడెను. మైమానములు నుండి చేయబడినవి ప్రకటించబడెను.

రుష్యా

గెల్లిషియాలో శత్రుముట్టములు

కెటోగ్రాను ఏప్రిల్ 18:— గెల్లిషియాలోని పాసో కమెగిలపై 16 వ తేదీన బలమును శత్రుసేనలు గలిగినవి. 1 1/2 మైలునిడివిగల రంగమునందు శత్రుసేన లొకముట్టడిజరిపి నవి. అన్నిటియందును మేము శత్రువుల నోడించితిమి. వారలకు అధికముగ నష్టములు కలిగినవి. పాసో కమెగిలపై 18 వ తేదీన రుష్యావారు నొమ్మియొక్క బట్టుకొనిరి. అపుడు నిశేషముల యుద్ధ పరికరసామగ్రి వారిచే బడినది అని ప్రకటించ బడెను.

అమెరికా

జర్మనీ అమెరికా వ్యవహారములు

సందర్భముగ నుండుట.

వాషింగ్టను ఏప్రిల్ 19:— సబుమెరైను వ్యవహార మును గురించి, అమెరికావారు జర్మనీకి బాబువ్యాపార దలచి వారు. ఆబాబునకుంపుటకు పూర్వము నెనేట, రిఫ్రిజెరేటర్లు సభలకు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ వ్యవహారమును తెలుపకుండ రెండుసభలసభ్యులు ఉమ్మడిగ సేతు సమావేశ మైప్పుడు సంగతి సందర్భములను తెలిపి వారియభిప్రాయములను విల్సను గారు కనుకొనుటకు నిర్ణయించుకొనిరి. దీనినిబట్టియు వ్యవహార మెంతవరకువచ్చినది తెలియగలదు. బాబులోని సంగతుల గోప్య మగు నున్నది. కాని దానిలో సబుమెరైను దురాగతములను మానివేయవలసిన దని ఖచ్చితముగ వ్యాపారము. వ్యవహారము చెడవచ్చునని చెప్పుచున్నాడు. అమెరికాలోని జర్మను రామబారియగు కాంటు బర్న్ స్ట్రాఫ్ గారు నిల్వ లాన్సింగుగారి కలిసికొని మాట్లాడగా, ప్రస్తుతము వారు సబుమెరైను వ్యవహారమును గురించి ముచ్చటించబడుచు నుండిరి.

పోర్చుగలు

నాకాదేశమున నిప్పుంటుకొనుట.

లిస్బను ఏప్రిల్ 17:— నాకాదేశ కర్మాగార మధ్యము మునకుండు పాతకాలయందు నిప్పుంటుకొని ఆతివ్యవస్థ వ్యాపించినది. తుదకా నిప్పు ఆర్పివేయబడినది కర్మాగారములకు నష్టము కలుగలేదు. శత్రువులు నిప్పుంటిందిరని అన్ని విధముల పొడగట్టుచున్నది.

లిస్బను ఏప్రిల్ 19:— నాకాపాతకాలకు నిప్పుంటుకొని చాలవస్త్రము కలిగినది. దగ్గరపు చేయవలసినగా, గౌరవ మునా రుత్తనపు చేసి.

నార్వే

నార్వే స్థితి ముంపబడుట

లండను ఏప్రిల్ 19:— టెర్రిఫికె ఆతుస్థితు ముంప బడినది నావికులు కాపాడబడి.

చీనా

ఫ్రాన్సు దేశమున చీనాదేశపు కూలీలు

లండను ఏప్రిల్ 19:— ఫ్రాన్సునందు చీనాదేశములను కూలీలుగ నేర్పాటుచేయుట కాలోలించుచున్నాడు. మూడు సువర్ణముల ఎగ్రిమెంటునై రేటల మంది చీనాదేశ యులు బాబునెలలో రానున్నారు. వీరు అధినివేశములలో పనిపాటులను నియమించుకుందురు అని మేముకుండి మార్చింగు పోర్టు ప్రతికట తంతివార్త వచ్చినది.

పంజాబు శాసన సభ

శాసనసభ (19-4-16) శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. అఖ్య సమావేశమైన సభారంభమున అధ్యక్షుడు ఆసది కార సభ్యుల కరస్పర్శను చే గౌరవించెను. అనంతరమున లెట్టి నెంటు గవర్నరుగారు బిందబిమ్మల బంధిపెట్టిరి. పశ్చిమమున జవాబు లొసగబడెను. యాద్యమును గూర్చి కృమయగు భోగట్టా నిమిత్తము సీటియ మిలిటంగ జేటు పొందె అప్పుడు ప్రభులు ప్రచారణ చేయుచున్నవని లాలా కాళి రాజుగారికి ఫీట్ కేసులు జవాబు చెప్పెను. మొత్తమున 10,000 రూపాయలు క్లయ మొనరింపబడినవి. ఒడ్డుకూలిపావులు మొదలుగుట. —చరమ్యత్తు నిమిత్తము సా మాన్యపు ఖర్చు ప్రతిసానన సంభవించుట మున్నగునవి జరు గునని భీతిపట్టిన కారణము లేదనియు వార్తగాన మంగ్ల వాదీవర్తన సుబంధించిన పశ్చిమమున జవాబుచెప్పిరి.

యవకులు చుట్టునున్న గుర్రానిని గాల్చునంద నిశా ధించు బిల్లును సర్దా గజ్జునింగుగారు ప్రజ్ఞపెట్టె కొంత చర్చవైది మామొదలపడెను. అభిప్రాయముల వారములు కై ఈబిల్లు త్వరలో ప్రకటించబడును.

పంజాబీ లొంగున యాద్యనే పంజాబు రాష్ట్రముల ఆమోదమున బడెనది. రాజ్యోత్సాహము ప్రస్తుత పంజాబు యలను తమ లెట్టి నెంటుగవర్నరుగ ముచించి బిందబిమ్మల గృహమున తద్యారా వెల్లడించిరి. అది రామ్ నరేను దాను గా రొకతీర్మానము సుభవాదించిరి ఆసదికారసభ్యు లందరు ను తీర్మానమును బలపరచుచు యాద్యము పల్లె-పంజాబీల నిజగృహించుచును ప్రచారణ చేయించెను.

తీర్మానము ఇంతకు పూర్వము చేయబడకుండునను పి. సి. చాబ్బిగారిలో గూడ నేనును విచారించుచుంటిని. క్రిపా. ఇండియాను బిందబిమ్మలపూర్వము పీడుకొలుపు తలెత్తిన సంపదించెనని. దానికి వారు ప్రభుత్వ మొనగి యున్నారు. క్రిపా. కీ గాప్టెర్నిఫర్మిటం దెంత ఆతియు కలదో ఆ ప్రభుత్వమునందే క్లక్తము కాగలదు. అది లెట్టి నెంటుగవర్నరుగారు నెలవిప్పిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

ప్రజలనుమలించినవో ప్రకటించబడిన కొన్ని ప్రజ్ఞ ముల మ్యానిసిపాలిటిలగా మార్పుటకు సంబంధించిన తమ రెండవ తీర్మానమును రాజు రామ్ నరేను దాను గా రుభవాదించిరి. పి. సి. చాబ్బి మున్నగు సభ్యులు వెక్కిరియ్యారాన మును బలపరచిరి.

ప్రజాభిప్రాయ మరయవలసినదని తీర్మానము దొర తనముకానిది కోరుచున్నది. ప్రజలే తమతమ యభిప్రాయముల చెలియజేసికొనవలయును. అందుచే తీర్మానము వాగులేదని ఎద్దోకేటు పొర్రుతగా రనిరి.

ఖ్యాజీ యూనుస్ సాగారు తీర్మానము నెలవించిరి.

ఈ తీర్మానము ఆనవరమును ఆనమంజనమును అయి యున్నది. నిర్బంధముగ స్వపరిపాలనము నొసగ వలయునని హెచ్చరించుచున్నది. దొరతనమునా రీపయమున నిదివరలో చాల తొందరగ చరించుచుండునను సంకేతము మరయచున్న దని చెప్పెను ఆధిక కార్యదర్శి అయ్యుండెనుగారు తీర్మానము నెలవించిరి.

మ్యూ. సి. కె. పరిపాలనము స్థానిక స్వపరిపాలనమున నొసగమె యున్నదని లెక గవర్నరుగారు రనిరి. అనంతరమున వోల్టేజీకొనబడెను. తీర్మానము సప్తమయ్యెను.

సభ జామి ఫలావోంబులకు లేచిరి. ఫలావోగానంతరము న సభ మరల సమావేశ మయ్యెను.

ఆధిక కార్యదర్శి ఆధిక ప్రత్యయను ప్రజ్ఞపెట్టెను. ఈ ప్రత్యయము మార్పులేనియు చేయబడలేదు. ఆసదికార సభ్యు లొకటియను బిందబిమ్మల తమతమ యభిప్రాయముల వెల్లడించిరి. యాద్యవిషయమున పంజాబు రాష్ట్రమునంపిన సహాయమును చాలమంది సభ్యులు వివరించిరి.

లిక. కె. కె. ప్రభుత్వము మేజిస్ట్రేట్లకు సమగ్రింపబడు క్రిమినలు కేసులు ఇతరస్థలము అసిస్టెంటు సెషన్స్ జడ్జిల వశ మొనరింపబడుచున్నది. బోరిల సహాయమున వీరీకేసులను విచా రించునని రెయిజిడ భగత్ సింగుగారు రనిరి.

ప్రభుత్వమునలెన నిడివిపెట్టినయెడ పంజాబులోని ప్రతి గ్రామమునందును ప్రైవేట్ పాతకాలకుండుట 800 సంవత్సర ములలోగాని తలపింప నేరదని లాలా కాళిరాజుగారు రనిరి.

పుస్తకభాండా గారముల సేర్పరముట, కరికొనుల సుద్ధ రించుటగూర్చి రెస్టిగారు ముచ్చటించిరి.

ఆయత్తయవత్యము సోదరభావముతో వాదరింపబడు ట అయ్యుండెనుగారికి సంతసమును కలిగించినది.

కార్యాచరణమున ఆసదికార సభ్యులు చాల శ్రద్ధ దీసికొనుచుండిరి. ఇది ఎంతయు సంతోష దాయకము అంత మును చక్కగా తెలియునందేదీన ఖండనమునకు గూడ ప్ర యోజనము కలదు. తత్ఫలము దొరతనమునాకు సరరింపగలదు. తామొనరించిన కార్యముల యొక్క యొక్కములను పుజుటకు ప్రతీకరము నవకాశము చిహ్నించు. ఆధిక కార్యదర్శి చాల మె లకున గలవాడు.

పంజాబు రాష్ట్ర ఆధిక నితి చాలమట్టుకు ఇంగ్లండులొంగు నున్నది. అది చెప్పెను లెక గవర్నరు గారు బడ్జెటులోని విద్య, ఆరోగ్యము, పోలీసు సిబ్బంది మున్నగు విషయముల గొప్పటి చర్చించిరి. ఉద్యోగమున ప్రజ్ఞపెట్టెనుకను కనిపియును 10 రూపాయలు జీతము చేయ బడును. ఈశ్రావ్యత్రయంభవము ఈనెల 1-న తేదినండి ఆములు లానికి గొనరాబడును. పోలీసుసిబ్బందియందు మహమ్మదీయులు విశేషముగ నుండిన యా తేదినండి వచ్చెను. కాబట్టి ఉద్యోగముల మహమ్మదీయులు హైందవులగుడ చేరవచ్చును. ప్రజ్ఞ కేసు నిబంధన లెట్టి యులేవు. హైందవులు తక్కినవగునండి మహమ్మదీయుల సిబ్బంది యధికముగ నుండుట హైందవు లీయొద్యోగములయందుండి నిచ్చునందేనని నూ చించుచున్నది. రాష్ట్రమునకుండు సము ఇంకొక్కవలలో ఆధ భాగముమార్చియు మహమ్మదీయులగాని రాష్ట్రమున నుండువలలో వాటికి 50 రు మహమ్మదీయులగవనిగవలయు రాష్ట్రములయొక్క రాజ్యక్రియందు లెట్టి నెంటు గవర్నరు గారు విశ్వాసము కలిగియుండిరి. విప్లవకారుల యత్నములు ప్రభుత్వముననే ఉన్నావలెననియు. మరయొకప్రజ్ఞ క్లయ స్థానము నేర్పాటుచేయు కార్యము సంభవించ వలయునని వారి తలంపు రాష్ట్ర వైస్రొటిగారిగూడ ముఖము స్థితికి వచ్చు చున్నదని తెలియ కచ్చింది ఇటీవల కొన్ని బంధిపెట్టుట మార్చియు జరిగినది గానిప్రజలకు విశ్వాసము కలుగుచున్నది. పోలీసువాడును ప్రజలను సహకారముగ దొంగల బట్టలయొ ను. ఇట్లు బట్టు కొనిన వారికి దొంగతనము వారు బహుమానముల నిర్దుచు చెప్పెను లెట్టి నెంటు గవర్నరుగారు సమయానుకూలముగ నుదాహరణముల నొసగిరి. బర్మన్ ఆస్తి యాదేశములు నావాటికి క్షీణించుచుండ మిక్కిలందలి నిందిన ప్రజ్ఞమానమగుచున్నది. అంగ్ల నావాదక సహాయమున బర్మ నియుల సంకంఠకు లిగియుంచుచున్నది అది హర్షించి ప్రభు నిదివరలో నుడివియించెనని చెప్పెను గవర్నరుగారు వారి యవశ్యానుకూలందలి నుడిగొన్ని యంకముల పొందుపరచుచు, పంజాబు రాష్ట్ర మొనరించిన యాద్య సహాయమును వివరించిరి. రాష్ట్రమునందలి వివిధకాఖలవారందరకు యాద్య విషయమున సహాయము ప్రేముచుండి గాని వైద్యకాఖవారు మార్చియు నెనుడియుచుండుట చింతాకరము. ఉద్యోగుల లంచగొండి తనమును మా పించుటగూర్చి లెట్టి నెంటు గవర్నరుగారు ముచ్చటించుచు ఈ విషయమున ప్రజల సహాయములేదీ దొరతనమునాకు చేయుయత్నములు సాగవు. గొప్ప ఉద్యోగి గాని క్లయ ఉద్యోగి గాని లంచము గొనకన్నకు మర్యాద మును వాగిబహుమంతరింపవలయును. 55 సం.లు పనిచేసే కొద్దికాలములో ఉత్తరార నేతనమును పుచ్చుకొనుటకు విధ ముగము గొడేనుగారిని లెట్టి నెంటు గవర్నరుగారు రభసం దించిరి.

అనంతరమున సభ ముగిసెను.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

మంత్రివర్గసభ్యులందరే విస్మయముగాని యువవ్యాసము లందర, ఏప్రిల్ 20:—కొన్నిముఖ్యవిషయములందు మంత్రివర్గమునందలి సమాధానము జరిగినది. మంత్రివర్గ ముద్యోగమునందలి విషయముల వర్ణనసించును. వారి మంత్రి వర్గము ఆధిక కార్యమునందలి తొలగుట ఆధిక ప్రమాదకరమున దొర తనమునాకేలేదనిపించుచున్నది. అది ప్రధానమంత్రి నుడవ తిలరలు యూనియన్లకు కక్షవారు కరతాళధ్వనుల నొసర్చిరి. వారి కొందర యూనియన్లకు కక్షవారు అసంతృప్తిని నూ చించిరి. ఇట్టి ప్రమాదమును తొలగించ కొలదివలయునందలి దీక్ష లో వాలోచించుట యవసరము కాన సభను మంగళ వారము వరకు పొడిగించి మంత్రిగారు ముచించిరి.

కూర్చిటింగు సమస్య చాల పొగొడుకొన్నది. అంతచే వాలసభ్యులు చేయరాదు. అది కాన్సునుగాక చెప్పెను ఆలో చన సమాధానములకు గడుపు నిచ్చుటయందు తాము క్లయ తేకరింపబడి చెప్పిరి.

మంగళ వారమునకంటె ఆలసభ్యులు చేయవలసిన సభ వారికి నిశ్చయముగ చెప్పగలమని విస్మయము మంత్రిగారు ఒక పశ్చిమన కుత్తరుచిప్పిరి.

నానాదేశ ప్రత్యములు

చాని మారకము.

లండను ఏప్రిల్ 18:—లాబరుదా ములలోను అంధ్రుల దామకాను యాద్య శ్రేయాలపత్రికలు పూర్వమునకంటె ఇప్పుడు వాగుగమానుచున్నది. ఆస్తిగూలో నిపుడు కల్లోల ముగ నున్నది. కావున త్వరలో సంధియగునని వనంతులకలిగి యుండుటచే నిట్టిమాన్యు లెగిరినది విశేషము సమాధానము జెప్పెనున్నది.

ఒకదొంగ శిక్షించబడుట

లండను ఏప్రిల్ 19:—మెట్రోపొలిటీయన్ల దాని యొడిన బర్మన్లు దొంగలు కేక లేదని పట్టుకొనబడెను. ఈత దొంగ ఒకదొంగయని కారాగారము విధించబడెను. అది విల్మింగటరు డిలా కరునండి తలెత్తినా రుచ్చెను.

లావలోనలో క్లయ:—చాలాకాలము తీర్చిదిగిన నెం దుకాని నేటి ఉదయమున (17-4-16) క్లయ పడినది. ఆకానమంతయు ముచ్చి ప్రమిల్లయ్యున్నది.

అమెరికా జాబు.

అంత్య సందేశముతో ముగియు.

వాషింగటన్-ఏప్రిల్ 19:—అమెరికా శిక్షయము ప్రయాణముచేయు స్త్రీయలకు అంత్యార్థము ధర్మనిరదముగ నుమేలెనను యెరించుట మానిజేయని యెశుల్యువరము చేయని బర్మన్లకి, వ్రేసిడెంటు విన్నవ గారు తెలియజేసిరి. ఈ జాబుఅంత్యసందేశముయొందుచున్నది. అందులో కాని రూపణచేయలేదు. వెంటనే జవాబుఇచ్చునని అమెరికావారు కోరిరి. తమ కోరిక కే కాకుండ వ్యవహరము తలస్థ శిక్షయ లందరికి క్రియించుచున్నదని విలసనుగారి యభిప్రాయము

గ్రీకులు పురుకొనుట.

ప్రతికూల ప్రకటన

లండను ఏప్రిల్ 19:—గ్రీకు వైశిఖరియను మంత్రి ఎం. స్కూలార్డిన్ గారు రష్యావారి పంపిన సంచులకుగూర్చి బల్గేరియనుమంత్రి సోఫియాను ఇచ్చిన తంత్రీవార్త అంతయు అబద్ధమని సభయందుజెప్పిరి ఈసంచులు గ్రీకువారిచే నుక యొగింకబడినవి. మంత్రిని రమ్మకు విషమునుగూర్చి ప్ర కాశము విశేషముగానున్నది. వెలోనికాయందు రష్యావారి మంత్రి గ్రీకుదొరతనమువారు బల్గేరియాకు సంచులకుంపినట్లు కజాఖులదని చెప్పిరి.

హిందూ యూనికర్స్—హిందూ యూనికర్స్ కి దాక్టరు నుండర్లాజుగారి రైసుచాన్సులకు నియమించిరి. ఇది ప్రతివారికిని తృప్తికరముగనున్నది. వారి ఎవని చాన్సు ల్లకు నియమించుదురాయని కాళోనివారు కనిపెట్టుకొని యున్నారు విద్యాధికులును, భారతీయ పురుషులును, కాళి నివాసులును ఎంతో ఒకరినొకరు నియమింపవచ్చును. నెం ట్రీలు హిందూకాళాలకు ప్రధానోపాధ్యాయ పదవి ఖాళీ వచ్చినది. దానికి దరఖాస్తులను పంపవలసినదని పత్రికలలో ప్రకటించిరి వారి చాల దరఖాస్తులు రాతనట. నెనేటు యెర్పాటగువరకు ఇందుకు ఎవరు నిర్ణయింపబడునది తెలదు. ఈసందర్భమున కలకత్తా నివాసులకు దాక్టరు ప్రజేంద్రు టమారసీలుగారిని, కాళీనివాసులకు భాగేంద్రవాద చక్రి వర్తిగారిని నేర్పాటుచున్నాడు.

ఆంధ్ర సాహిత్య పుష్కరము

ఒక విశ్వాస

[ఉన్నత లక్ష్య సారాంశముగ వారిప్రక]

పరివర్తనవారు గ్రాంథికభాషావాదులని యందములు చెలిసిన విషయమే వ్యాకరణభాషావాదులు ఉత్తమభాష లకు గలభేదమును గమనించి రెండుకు ఒకటిగ నుండవలయు ననుతలంపుతో వ్యాకరణభాషయందు సారస్వతమునిర్మించ వలయునని గోచరుంచుచేగాని వ్యాకరణ భాషకుంధరి కు. ప్రభుగదని తలంచెదను. జేయుట బహుశంక గ్రాంథిక భాషావాదులయొద్ద సుప్రసవదీయంబుచే జతులెల్లకునలేదా విద్యావంతులయిననా వ్యాకరణము క్తముగు భాషను వాడుక చేయ ప్రయత్నించుట ప్రయోదాయకమని తోచుచున్నది. గాగ్రింధిక భాషా వాడులకు పరివర్తన భాష వ్యాకరణ యొక్కముగు భాషను వాడుక చేయుటకు జేయవలను బుకొన్నపుడు ఈ సందర్భమున తీర్మానము జేయు యని కోరుచున్నాను. గాగ్రింధిక భాషావాదులు వాగ్యాద ములచే గాక తమ యభిప్రాయము క్రియారూపము కావున గాగ్రింధిక భాషను వాడుక జేసి శాకమునకు మార్గ దర్శకు లనుచునని కోరుచున్నాను. అట్టి యాద్యమునకు గడంగలేని వారి వాదమునకు వర్తనమునకున వై పరిత్యజము వాటిల్లి వారి వాదమునకు వైతికబలము లిగిపోవునని నూచించుచున్నాడను.

THE GREAT WAR.

British Penetrate German Trenches.

FIRE AT LISBON-ENEMY INCENDIARISM SUSPECTED.

THE CABINET CRISIS ON THE QUESTION OF GENERAL COMPULSION.

AMERICAN NOTE TO GERMANY--TANTAMOUNT TO ULTIMATUM.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

THE CABINET CRISIS.

Asquith's Statement Adjourned to Tuesday.

LONDON, April 19.

In the House of Commons this afternoon Mr. Asquith regretted that there were still material points of disagreement in the Cabinet and if these were not settled by agreement, the result would be a break-up of the Government. Mr. Asquith continued, Government is united in believing that such an event would be a national disaster of the most formidable kind. These words were received with general Liberal and many Unionist cheers, but there was some Unionist dissent. Mr. Asquith added, "It is in the hope that this may be averted by a few days more deliberation that I propose that the House may adjourn till Tuesday."

Sir Edward Carson said that, while he regretted delays on the important question of recruiting, he would be the last to suggest that time should not be given to enable further counsels to be held and to see whether an agreement could not be attained. He made no criticism of Mr. Asquith's course and would be satisfied if the position of his own motion were not prejudiced. (cheers.)

Mr. Asquith replying to a question thought he could assure the House that there would be no further delay beyond Tuesday.

LONDON, April 19.

In spite of predictions of a settlement of the recruiting question, there is no longer any doubt regarding the existence of a Cabinet crisis. Yesterday's Cabinet lasted an hour and a quarter. It is understood that the Committee composed of Mr. Asquith, Lord Lansdowne, Mr. McKenna and Mr. Chamberlain has not made any substantial changes in its report. It is believed that Mr. Lloyd George and Sir William Robertson decided, before the meeting of the Cabinet, that unless more vigorous measures were taken, they would have to consider whether they could continue in office. A meeting of the Cabinet followed a prolonged meeting of the War Council, attended by Mr. Asquith, Mr. Lloyd George, Mr. Bonar Law, Mr. McKenna, Mr. Balfour and Sir William Robertson. It is understood that the soldiers maintained firmly the need for more men than could be obtained under the Cabinet's scheme.

The Press on the Situation.

In consequence of a difference, the "Daily Mail" understands that a new Cabinet Committee has been appointed to examine the situation and find means of compromise. This will meet this morning.

The "Daily Chronicle" describes the position as critical and hints at the possibility of some Ministers resigning to-day. It adds that much depends on the new Cabinet Committee, the convocation of which is a final effort to avoid a breach in the solidarity of the Cabinet. The majority of the Cabinet does not believe that a fresh measure of compulsion is necessary, but Mr. Lloyd George is firmly convinced to the contrary. He holds that the army's requirements cannot be met in the absence of compulsion or married men.

The "Daily News" states that Mr. Lloyd George is supported by Lords Kitchener and Curzon. An additional difficulty arises from the fact that Mr. Henderson will probably resign if the Cabinet decide on compulsion. It is reported that a member of the Unionist War Committee will resign his seat in the House of Commons and will be succeeded by Sir Starr Jameson.

A DENIAL:—Sir Starr Jameson denies that he is replacing any member of Unionist war committee.

The Question of General Compulsion.

LONDON, April 19.

Excitement in the Lobby yesterday was reminiscent of the Irish crisis, members remaining to discuss numberless rumours long after the House had risen. This is reflected in perplexing and contradictory statements appearing in the papers, which, however agree that the Cabinet is confronted with an extraordinarily difficult position. On the one hand Mr. Lloyd George and the Unionist Members of Cabinet will resign unless general compulsion is adopted, and on the other hand the Labour Ministers will go if the Cabinet so decides to-day. Moreover, while the War Office is represented as insistent on compulsion, it is stated that the Admiralty has emphasized that the needs of the fleet must first be considered in recruiting modifications and more men cannot be spared from shipyards.

Lord Curzon on Aircraft Situation.

LONDON, April 19.

In the House of Commons Mr. Asquith announced that Lord Curzon on behalf of Government

had carefully examined the whole aircraft situation and had presented report recommending large changes in organisation which the Cabinet was considering. Mr. Asquith could not say when a decision would be reached.

G. M. G. and D. S. O.

LONDON, April 19.

G. M. G. has been conferred upon H. E. Priestley and D. S. O. upon A. C. Vidal and J. L. Lander in recognition of their services during typhus epidemic at Wittenburg camp.

Investiture at B. P.

A party of Indian officers attended the investiture ceremony at Buckingham Palace to-day.

Norwegian Steamer Sunk.

LONDON, April 19.

Norwegian steamer "Terjeviken" has been sunk. Crew were saved.

General Townshend's Promotion. Statement in Parliament.

LONDON, April 19.

In the House of Commons Mr. Tennant said that General Townshend had not been passed over for promotion. The House might be well assured that the circumstances attending his skilful and gallant defence of Kut and his conduct of the operations connected therewith would receive adequate consideration.

General Townshend's Reply to the King's Message.

LONDON, April 19.

General Townshend's reply to the King's message of the 17th February is published to-day. He says:—"It is hard for me to express by words how profoundly touched and inspired all ranks under my command have been by His Majesty's personal message. On their behalf and my own I desire to express to His Majesty the assurance that the knowledge and experience we have gained of our beloved Sovereign's sympathy will be our sheet anchor in this defence."

British Non-Combatant Losses. In Submarine Warfare.

LONDON, April 19.

In the House of Commons Mr. Runciman said that 3,117 British non-combatants, including 1,175 passengers had lost their lives through enemy submarines and mines.

Mining Warfare.

Its Character Described.

ALLAHABAD, April 20.

LONDON, April 19th.—Mr. Prevost Battersby dwells on the different character of the mining warfare in the northern and southern portions of the front. In the chalky country roomy galleries can be cut. Explosion is here followed by conflicts from the crater, comparable to the appalling struggles in the hollows of quaking slime remaining after explosions. Further north the mining in Flanders is often done without tools. A hole having been made, a man inserts himself feet foremost, literally kicking his way forward. The encounter of a vein of sand then means instant death. The water rushes in, and the kicker and the men following are too tightly wedged even to struggle for life.—"Pioneer" special cable.)

Exchange.

LAHORE, April 19.

LONDON, April 18th.—Both in Rotterdam and Amsterdam the exchange of all belligerent countries has improved. Correspondents explain that this is due to the rumours of an early peace arising out of the serious domestic situation in Austria.—"C. and M. Gazette."

The Coming Campaign. Direction of Enemy Activity.

ALLAHABAD, April 19.

The "Times" Petrograd correspondent says that expert opinion is strengthening that there will not be long time to wait for the end of the entr'acte on the northern front, after which both belligerents are likely to struggle with the grimest resolution to force a definite issue. The recent enemy activity is most notable at the Sventen-lizen sector, where they are ceaselessly seeking a weak spot. Yet it is difficult to prophesy whether the chief blow will be towards the Riga-Dvinsk sector or the Norotch lake. The lake region is glutted with German troops. It is also surmised that there are considerable reserves in the region of Shavli-Ponewicz, which the radiating railway can swiftly hurl to any point between Riga and Lake Narochi.

The "Morning Post's" Petrograd correspondent says that the ground is suitable only for isolated operations for three weeks or a month yet.—"Pioneer".)

TELEGRAMS

Sterling Shares.

Government Rule Relaxed.

LONDON, April 19.

The Treasury has relaxed the rule governing the sale of shares held out of England so far that it will allow sterling shares coming from Ceylon to be sold subject to the proceeds being invested in Government securities. (Times of Ceylon cable).

The Military Cross.

LONDON, April 17.

Harry Vaughan Robins, of the Lifle Brigade, has been decorated with the Military Cross for conspicuous bravery.

France.

The British Front.

German Trenches Penetrated.

LONDON, April 19.

A British communique says:—Twice in the last thirty hours we have penetrated German trenches at different points, once in day light yesterday and once during the night. Both enterprises were most successful, a machine gun emplacement being destroyed and several dug cuts bombed. We lost one wounded and one missing. Two German officers and twenty men were killed. Two small German efforts during the night against our position at St. Eloi were successfully repulsed. There were isolated artillery duels during the day and further mining activity east of Vermelles.

Chinese Labour in France.

LONDON, April 19.

Telegram to "Morning Post" from Paris says it is proposed to introduce Chinese labour into France. Experimental batch of five thousand are expected in June on a three years agreement. They will be employed in colonies.

Bombardment at Meuse.

LONDON, April 19.

PARIS.—The communique says there was only a fairly lively bombardment east of Meuse.

Paris Communique.

LONDON, April 19.

Last night's communique said in the region of Verdun bad weather hampered operations. Intermittent bombardment took place west and east of Meuse, but there was no infantry action. Our artillery activity shelled enemy communications in Agonne and gatherings of Troops east of St. Mihiel.

Mesopotamia.

The Mesopotamia Campaign.

Enemy Trenches Captured.

SIMLA, April 19.

A Press communique says:—The following telegram, dated the 17th April, 1916, has been received from "Eye-witness" in Mesopotamia:—Our right bank column captured the forward trenches of the enemy positions this morning, making prisoners of one officer and twenty-five men. The enemy left many dead. The scene of operations this side of the Tigris is a swamp. Alternating wind and rain continued till this morning.

A TRIPLE FIGHT.

Tigris and Marsh Harassing British Forces.

SIMLA, April 19.

The following telegram, dated the 17th April, 1916, has been received from "Eye-witness" in Mesopotamia:—

FALAHIAH, 13th:—We have had to fight the Tigris and the marsh in the last few days as well as the Turks, and much labour is spent in building up bunds to save our camp from inundation. The Tigris rises or falls with the melting of the snows in the north, and the marsh approaches or recedes according to the changes in the wind. On the 6th operations on the left bank were hampered by the overflowing of the marsh. On the right bank the trenches evacuated by the Turks at Aboroman were flooded by the rise in the river. We had difficulty in keeping up communications with our firing line. This, however, was accomplished by the exertions of the Sappers and the pioneers. On the night of the 11th we were visited by a thunderstorm of extraordinary violence. Yesterday afternoon we had a water-spout and a hailstorm hurricane. The spray was leaping four feet high in the Tigris. On our left and on our right the Suwaicha marsh threatened to come and join the river and flood our camp. About sunset it broke into our forward trenches and the Turkish position facing them, like a wave of water coming over the bund like a wall swamping kit, rations and drenching us. Some of the brigade on our right had to swim. The Turks are in a worse plight. A violent fusillade and artillery bombardment signified that the enemy were leaving the trenches leaving working parties for fighting the flood. This temporary target was a chance not to be neglected. The Highlanders got their machine guns on to them and mowed down some two hundred. They were delighted to see the Turks driven into open at last in the light of day. The enemy's casualties must have been heavy. Just before dark the wind died down, the marsh receded, and everything was quiet. Our own and the Turkish front line, temporarily shortened, are lengthening out again. These violent disturbances are normal here. It is a country of excess. The weather is seldom moderate. A storm of this kind may be followed by a day of tropical heat, so that there is a difference sometimes of forty degrees between the temperature in the day and the night. A good road is being constructed as we advance and we now have motor ambulances and two hospital barges to help in clearing the wounded, and much suffering has been obviated.

TELEGRAMS.

AMERICA.

American Note to Germany.
Tantamount to Ultimatum.

LONDON, April 20.

WASHINGTON.—Wilson has sent a note warning Germany that unless attacks in violation of International Law against merchantmen carrying Americans are stopped, diplomatic relations will be severed. Note is regarded practically as an ultimatum, although it does not contain a time limit. An immediate answer is demanded. Wilson thinks that question at issue is one for all neutral nations.

Situation Very Grave.

A Rupture Believed to be Imminent.

LONDON, April 19.

WASHINGTON.—The gravity of the situation with Germany is indicated by the fact that President Wilson has decided to submit the whole submarine issue to a joint session of the Senate and representatives to-day before forwarding the note to Germany. The contents of the note have been kept secret, but it is believed to be the most emphatic hitherto sent, unequivocally demanding the cessation of submarine atrocities. A rupture is believed to be imminent, Count Bernstorff yesterday called on Mr. Lansing, who declined to discuss the submarine issue at present.

Italy.

Italian Front.

Brisk Aerial Activity.

LONDON, April 19.

ROME.—Official reports state that there has been aerial briskness in northern Adriatic. Four French and Italian hydroplanes, escorted by torpedo-boats, effectively bombarded military points near Trieste, Austrian aeroplanes appeared on the return journey, but were beaten off. Enemy aeroplanes attempted to approach Venice last night, but were driven off by anti-aircraft guns. One aeroplane was brought down and the crew captured.

Turkey.

Russians Dislodge Turks.

LONDON, April 19.

PETROGRAD.—A communique says:—The Russians west of Erzerum dislodged the Turks from a series of strongly fortified positions.

Russian Advance to Trebizond.

LAHORE, April 19.

LONDON, April 18th.—Apparently the Turkish defeat at Karadere is the direct result of the failure of their attack on the Russian centre. The Karadere fight coincided with the Russian attack in the neighbourhood of Ruibert on the Upper Chorokh.

The "Times" Petrograd correspondent says that the Turks are fully alive to the fact that the Chorokh advance threatens Trebizond, especially in the event of the Russians seizing Rachmed, where the Trebizond-Erzerum-Erzincan roads meet.

The "Morning Post's" Petrograd correspondent is of opinion that the fall of Trebizond would involve that of Erzincan, Kharput and Diarbekr, and the isolation of Mesopotamia, and he anticipates a desperate defence. ("O. and M. Gazette.")

Capture of Trebizond.

Russian Official Statement.

LONDON, April 19.

PETROGRAD.—An official statement recording the capture of Trebizond says:—The united efforts of our army and fleet have been crowned with success by the capture of the most important fortified town on the Anatolian coast. The Caucasian troops, after a bloody encounter on the 14th April at the river Karadass, unceasingly passed on the heels of the Turks, surmounting terrible obstacles in the face of furious resistance. (The Russians, under cover of the fleet, effected a landing, the warships lending powerful assistance to the artillery.

LATER.—Only optimists expected that General Judenitch, the conqueror of Erzerum, would present Russia with an Easter gift in the shape of Trebizond, where the Turks were known to have an army corps, and they were expected to defend most desperately the place which is the starting point of great caravans which travel eastward. The success is a triumph of the co-ordination of the fleet with the Caucasian army and the Russian force holding the Turks in the heart of Asia Minor. The Turks, believing that the recent appearance of the Breslau in the Black Sea would cause the Russian fleet to abandon co-operation with the land forces constructed no shore batteries, not anticipating a naval bombardment, and limited their defences to elaborate wire entanglements. These were demolished by vigorous bombardment by the warships which an infantry attack followed. When Turkish resistance in the Baiburt region has been overcome, there will be no further obstacle to a junction of the two groups of the Russian armies on the coast and west of Erzerum, and resistance to a solid advance of the Russians on the whole width of the front based on the sea will be useless. The Turks in Mesopotamia will then be cut off.

Portugal.

Fire at Lisbon.

Enemy Incendiarism Suspected.

LONDON, April 19.

LISBON.—A fire broke out in the naval school in the middle of the naval arsenal. It spread with astounding

TELEGRAMS.

rapidity, but was eventually controlled. Workshops were not damaged. Everything points to enemy incendiarism.

Fire at Lisbon.

LONDON, April 19.

LISBON.—Enormous damage was done by fire at naval school. Government has ordered an enquiry.

Austria.

Enemy Repulsed in Galicia with Losses.

LONDON, April 19.

PETROGRAD.—A communique says:—Large forces of the enemy desperately assaulted Popovamoghila in Galicia on the 16th April. One attack alone had a front of a mile and a half. All were repulsed with heavy losses. When the Russians carried Popovamoghila on 13th April they captured vast quantities of firearms, cartridges and bomb-throwers.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, April 19.

The following telegram dated yesterday has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The French report that the Germans after bombardment growing violent attacked with at least two divisions from the Meuse to Douaumont. Waves of assault two and a half miles long were driven back except at one point, where the enemy gained a footing. The enemy suffered very heavy loss west of the Meuse. There was intense bombardment in Avocourt Wood and Hill 304 and Morthomme.

The British report considerable artillery mining and aerial activity.

The Russians report artillery action in many parts and repulse of several attempts to reach their trenches in upper and middle Strya region. The Russians pursuing Turks reached a point 12 miles from Trebizond.

The French report that an aeroplane fired sixteen shells on an enemy ship in North Sea.

Calcutta.

Indian Customs Revenue Official Statement.

CALCUTTA, April 20.

The Indian Customs Revenue statement for the period from April to March 1906-07 to 1915-16 has been issued by the Department of Statistics. The Indian Tariff Amendment Act of 1915 came into force in March and the gross Indian sea and land customs revenue excluding salt revenue, during that month amounted to Rs. 104 lakhs as against Rs. 81½ lakhs in March 1915 and Rs. 84½ lakhs in the preceding month, February 1916. The new export duties levied in March accounted for Rs. 57,000 on raw jute including cuttings; Rs. 1,17,000 on jute manufactures and Rs. 93,000 on Tea. There were increases in almost all heads, principal items being spirits and liquors. Rs. 1,90,000, Petroleum Rs. 4,52,000, articles of food and drink excluding sugar Rs. 1,19,000 Sugar Rs. 6,68,000, cotton goods Rs. 3,97,000, metals excluding silver Rs. 1,90,000, manufactured articles Rs. 5,27,000, excise duty on cotton goods Rs. 17,600 and export duty on rice Rs. 1,88,000. The most noticeable decrease was under silver bullion and coin Rs. 11,85,000. The customs revenue in twelve months from April to March 1915-16 is Rs. 878½ lakhs as against 933½ lakhs in 1914-15 and Rs. 1,133 lakhs in 1913-14.

United Provinces.

The Hindu University.

BENARES, April 19.

Dr. Sunder Lal's appointment as Vice-Chancellor of the Hindu University is hailed with satisfaction. But the Benares public are anxiously awaiting the announcement regarding the appointment of Chancellor. It is expected that some distinguished Indian educationist residing at Benares will be selected. It is hoped that nominations to the Senate by the donors and the hon'ble visitors will shortly be announced.

Nothing will be apparently done regarding the selection of a Principal for the Central Hindu College till the Court is formed. Not many, it is believed, responded to the advertisement calling for application for the post. Two names are freely mentioned in some circles as likely to get the post, namely Dr. Brijendra Kumar Lal of Calcutta and Mr. Gyanend Nath Chakravarti of Benares.

Bombay.

Insolvency of Freight Brokers.

Application in Bombay Insolvency Court.

BOMBAY, April 19.

To-day, in the Bombay Insolvency Court, before Mr. Justice Sir John Heaton, the Hon'ble the Advocate-General, Mr. Jardine, moved for a rule on behalf of Messrs. Chhagandas and Coupon, to show cause why the order of adjudication should not be set aside and for interim stay of proceedings pending decision on the rule. Mr. Jardine said that the firm belonged to Mr. Devkaran Manji, who had two working partners, Jivondas Pitambar and Mangalal Kallanji. The firm were freight dealers who had been doing business for the last 35 years. They supplied 5 or 6 lakhs of tonnage every year, and their reputation stood high in the market. When the war broke out it had influence on all types

TELEGRAMS.

of business, especially in shipping, Mr. Devkaran, realising that it would be impossible to continue business retired and went to his native country. On the invitation of many of the shippers, however, he resumed his business. In November 1915 Mr. Devkaran found it extremely difficult to continue business owing to the Admiralty taking over steamers and the Government of India controlling shipping in India. The allegation that the firm had suspended payments was untrue and misleading. No doubt there were large outstanding contracts, but as these had not matured they could not be called debts. The firm had several defences for not performing these contracts, such as "force majeure," etc., but they could not wish to put up these defences. Hence, with a view to coming to an equitable arrangement, a meeting of the creditors, representing all leading shippers, was held on the 14th January last. At that time, there were no debts in the strict sense of the term, as the contracts had not fallen due.

Mr. Desai, representing creditors to the extent of Rs. 40 lakhs, supported Mr. Jardine. Mr. Strangman, who represented the petitioning creditors, said he had no objection to an interim stay. His Lordship granted rule for revocation with interim stay of insolvency proceedings, and made it returnable for the 1st May next.

Bombay Wheat Crop.

BOMBAY, April 19.

A special memorandum (giving revised figures) on the wheat crop of the Bombay Presidency including Sind and the Native States, for the season 1915-16, states that the area under cultivation is 14½ per cent more than last year's area, but about 11 per cent over the average of the preceding ten years. No rain has fallen anywhere in the Presidency, and no change in condition of crop is reported. Crop in Gujarat suffered from want of moisture, and in Sind through deficiency of water supply. In Deccan the crop on the whole has done well. Total outturn is estimated at 632,900 tons or 30 per cent shorter than last year's outturn, though 16 per cent over the average of the preceding ten years.

Bombay Share Market.

BOMBAY, April 19.

The market in cotton mill shares is featureless with limited business. Centrals closed weak at Rs. 225½, and Colaba and mill shares at Rs. 133½. Crescents quiet at Rs. 120, Currimbhoy's firm at Rs. 253, Davids firm at Rs. 487½, Fazulbhoy's firm at Rs. 265, Indore Malwas firm at Rs. 282½, Madhowji's firm at Rs. 1437½ Standards advanced to Rs. 1142½. Swadeshi's were firm at Rs. 1700. Bank shares were neglected. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were steady at Rs. 387½. Tata Iron and Steel (ordinary) were firm at Rs. 147 and (deferred) advanced to Rs. 612½. Tramways were firm at Rs. 240. 3½ per cent Government paper were at Rs. 82½ and Rs. 83 for large and small pieces (clean bank) respectively for buyers.

Burma.

The Bank of Burma Liquidator's Report.

RANGOON, April 19.

Mr. Holdsworth, liquidator, the Bank of Burma, Ltd., has issued his first report on the liquidation since the Bank closed its doors in 13th November 1911 to 21st December 1915. It is a lengthy document. It starts with preliminaries that took place prior to his being officially appointed liquidator by the Court in 1912. Then it deals with various (four) dividends declared in the last four years, the first being 2 annas in the rupee in 1912, 1 anna 6 pies in 1913, 2 annas 6 pies in 1914, and 8 pies last year. The report next sets out in general terms the assets of the Bank exclusive of cash and Government paper. Messrs Nowar and Co. owed the Bank on the date of liquidation forty-five lakhs and a half. The unclaimed capital was bad asset as the holders of partly paid shares were two partners of Messrs Mowar and Co. Further analysis showed that greater part of the funds of the Bank when it went into liquidation was invested in oil companies, via loans in Rangoon Oil Co., and Burma Investments Ltd., and amounts advanced on the security of shares in the British Burma Petroleum Co. B. B. P. Co., practically owed the whole of share capital to Rangoon Oil Co. and has guaranteed the repayment of loan by the Bank to the Oil Co. The liquidator thought the sale of B. B. P. Co. should be effected as quickly as possible without unduly sacrificing them. The position with which the liquidators were faced was so far as B. B. P. Co. shares were concerned that the Bank was the shareholders in the company which had guaranteed the payment of ten lakhs of rupees to the Bank so that it was unpolitic to hold on shares until such time as the loan fell due as by so doing the Bank would be in a very awkward position as any attempt to force the repayment of the loan would be most detrimental to B. B. P. Co. The report then goes into great details into the shares which attracted considerable attention during the liquidation. Up to December 31st 1915 the amount realised in cash was Rs. 44,53,718 and the value of B. B. P. Co. shares utilised in payment of dividend in the shares valued at 3-12 per share was Rs. 18,87,403. It has been necessary to compromise with some debtors for less than debts due. In the collection of debts the liquidator had been much hampered by large amounts that have to be paid in Court fees owing to Rangoon not having a High Court. The Bank house in Rangoon was sold for Rs. 60,000 and Madras premises for Rs. 50,000. Large losses were incurred in the realisation of E. S. Athia estate which owed the Bank eleven lakhs. This debt filled his schedule shortly after the Bank closed its doors. The only shares of any importance held by the Bank are B. B. P. Co. 2,88,359, Moola Oil Co. Ltd. 1,09,009 Irrawaddy Petroleum Syndicate Ltd. 64,75 B. B. P. Co. Ltd debenture stock £6760. In addition to those assets there is a debt of ten lakhs due by the Rangoon Oil Co. and few other assets of minor importance. Unfortunately for the liquidation the war has seriously disturbed the money market and the advantageous realisation of the shares had been made very difficult. The liquidator concludes the report with a reference to the protraction of the liquidation for which he points out that he is not responsible, but those whose views as to the best means of realising as much as possible for the creditors did not coincide with opinions of himself or his partner and who consequently opposed their most important recommendations.

TELEGRAMS.

From experience gained in the distribution of dividends his opinion was that such dividends were not suitable for the liquidation.

The Khoja Community Congratulates H. H. the Aga Khan.

The Khoja community of Burma have despatched through the Hon'ble Secretary of their Council, Khoja Rohamatulla Mahomed, a telegram to the Private Secretary to His Majesty the King Emperor, thanking His Majesty for the honour conferred on His Highness the Aga Khan and a telegram to the Aga Khan at Marseilles congratulating His Highness on the honour conferred on him, and also telegraphs to the Private Secretary to the Viceroy and Governor of Bombay requesting Their Excellencies to convey to the King Emperor their gratitude for the honour conferred on His Highness the Aga Khan.

Punjab.

THE PUNJAB LEGISLATIVE COUNCIL.

LAHORE, April 19.

The Punjab Legislative Council met to-day at half past ten. Before the proceedings began His Honour, the President shook hands with all the non-official members in view of the fact that this was the last meeting of the Council. His Honour then distributed the badge of C. I. E. to Mr. Somkins Deputy Inspector of Police and other titles and medals to several recipients of the New Year Honours. Then a large number of interpellations were answered. In reply to Lala Kashiram the Chief Secretary said that with a view to disseminate correct news about the war, the Government circulated a certain number of copies of the "Civil and Military Gazette," the "Bulletin" and "Fonji Akhbar" for specified periods. The total amount spent was Rs. 18,000. In reply to a question on Mangla head works of the Upper Jhelum canal the Hon'ble Mr. Ward said there was no reason to fear erosion or shoaling nor is there likely to be any unusual recurring expenditure other than was to be anticipated.

Sardar Gajjan Singh then moved leave for introducing his Bill to prevent juveniles from smoking tobacco which was after some discussion carried by majority and the Bill is to be published and circulated for opinion.

Rai Bahadur Ramsarandas moved his first resolution conveying the Punjabis appreciation of the unique services rendered by the Punjab stating His Excellency's greatest gift was the recommendation for appointment of His Honour as the Lieutenant-Governor. Almost all non-official members supported the resolution referring in particular to His Excellency's allowing the Punjab to take its share in fighting for the cause of the Allies and for justice.

His Honour said that he shared Sir P. C. Chatterjee's regret that the resolution could not be brought earlier, but he sent a message of farewell to His Excellency on the eve of his departure from Bombay to which His Excellency replied expressing again his keen interest in the progress and development of the province. The resolution was enthusiastically carried.

Rai Ramsaran Das then moved his second resolution about conversion of the present notified areas into municipalities if there was public feeling in its favour. Several members including Sir P. O. Chatterjee supported it. He said that the resolution was not only in consonance with the policy of local self-government as laid down by Lord Ripon and Sir Charles Atchison, but with the spirit of village communiques which fostered self-government.

Mr. Parker, Advocate, said that the resolution was wrong in scope as it asked the Government to ascertain local feeling whereas it was for the people to make their feelings known.

Khawaja Yusuf Shah opposed the resolution.

Mr. Lumsden, Financial Secretary opposed the resolution stating that the resolution was misleading superfluous and unsound in principle. It urged self-government by compulsion as it were and ignored that the Government was going too fast.

His Honour the President, said that the Municipal Government did not sum up the whole field of local self-government and it was a mistake to take both as overlapping one another.

The resolution was put to vote and lost.

The Council adjourned for lunch.

After lunch Mr. M. Lumsden, Secretary presented the Financial Statement in which he said there had been no change. Then the non-official members discussed and made observations on the budget. Most of the Members referred to the help made by the Punjab in the war in men, money and materials.

Raizada Bhagatram said that the criminal work entrusted by Section 30 to Magistrates is now entrusted to Assistant Sessions Judges who try those cases with aid of Juries.

Lala Kaushal Ram said that at the present rate of progress it would take 300 years for every village in the Punjab to get a primary school of its own.

Sir P. C. Chatterjee spoke on the need of the establishment of libraries and the resuscitation of dying industries. Nawab Zulfikar. Alikhan spoke of the Punjab's contribution of a fleet of armoured aeroplanes. Reference to the Industries Commission was made by several members.

Mr. Lumsden replying expressed his pleasure that the budget had been well received. His Honour the President expressed pleasure at the growing interest shown by the non-officials in the enlarged Councils. His Honour said that even uninformed criticism had its value as it enabled the Government to correct wrongs and justify itself before the tribunal of public opinion. The Financial Secretary, as a Scotsman and financier, had, said His Honour, a double dose of caution. The ghost anchor of the finance in this province was land revenue and irrigation. His Honour then discussed some heads of budget, especially education, sanitation and police, stating that the initial pay of a police constable had been raised to Rs. 10 per month

TELEGRAMS.

and will come into force from the 1st April. His Honour then referred to the criticism about the composition of police being disproportionately Mahomedan. The cadre of constables said His Honour was open to all and if there were more Mahomedans then Hindus it was because that the latter did not prefer the police line. As regards Sub-Inspectors, the Mahomedans, although they formed 58 per cent of the population, did not number more than half of the total Sub-Inspectors. After referring to the prices of wheat His Honour expressed pleasure that his hopes in the loyalty and fine temper of the province had been fully justified and the revolutionary activities had been nipped in the bud, the offenders brought to justice and law vindicated. His Honour hoped that the necessity of a Special Tribunal would not arise again. Malignant alien influences did not survive transplantation in the soil of the Punjab. In the southwest of the province reports periodically, received show that normal relations were being restored and detailed measures, e.g. punitive levy, deportations, etc. that were being taken against those who escaped justice. There had been some dacoities recently, but confidence was now being restored. A hopeful feature was the co-operation of the people with the Police in capturing dacoits and His Honour said that Government had always been willing to reward those who thus helped the authorities and gave instances of Government reward. With reference to the war His Honour said that he would only quote the words of that great Viceroy, Lord Hardinge, who said on the 24th March that while Germany and Austria were slowly bleeding to death the Allies were daily getting stronger and were with the aid of the British Navy daily tightening their grip. His Honour made lengthy extracts from that speech and said that since his last budget speech Punjab had contributed 70,000 out of 1,51,000 new recruits of which 24,000 are Gurkhas. His Honour then referred to the Punjab's offer of 43 fighting aeroplanes costing 15 lakhs which had been accepted by the King Emperor. His Honour regretted that while Public Services of the province had been giving some of their best for the war Sub-Assistant Surgeons had been lagging behind. He spoke then of the necessity of purging the public Services from corruption and said that the Government could not succeed unless it was backed by the Public. The bribe taken whatever be his position, should be shunned by Honourable men. His Honour paid a tribute to the Hon'ble Mr. Diack, Financial Commissioner, who would shortly be retiring from service and the Council after 35 years strenuous work, and to Sir P. C. Chatterjee who although no more a member of the Council would still place his experience and influence at the disposal of the Punjab Government. The Council then dissolved.

South India.

Land Revenue Administration in Behar.

NAGPUR, April 19.

In a resolution on the Land Revenue Administration and the operations of the Land Records and Settlement Departments in the Central Provinces during the year 1914-15, it is stated that five settlements were in progress during the year. The Chief Commissioner was much gratified alike by the volume and by the standard of the work carried out. The most interesting feature of the year was Mr. Corbet's report on the so-called deterioration of villages in the Khurai tahsil of Saugor, proving beyond all possible doubt that large areas of the finest land have been allowed to lie waste, partly on account of the profits of grazing, but largely from a deliberate attempt to escape assessment at re-settlement. The Saugor malguzars had received due and public warning from Sir Reginald Craddock in 1910 that these attempts at evasion would be firmly dealt with, and Sir Benjamin Robertson, in his orders for the assessment of the fertile areas lying uncultivated, has acted in full accordance with that warning. It is interesting, in view of this policy and in support of it, to notice that the completion of Settlement operations in parts of the Saugor district has been followed by a marked increase of the area occupied for cultivation. In the Umrer tahsil of the Nagpur district slackness of cultivation and the practice of non-residence have similarly resulted in under-development of the cultivable area, and the assessment of land at reasonable rate is a matter of great difficulty. Practical considerations prevent, in many cases, the imposition of the full enhancement and the settlement Officer has received orders from the Local Administration to make greater concessions in certain instances than were allowed in his original proposals.

H. H. the Maharaja.

TRIVANDRUM, April 19.

His Highness the Maharaja and party left this at 2 P. M. for Quilon en route to Coonoor. His Highness's departure was announced by firing the usual number of guns from the Royal Artillery.

LATEST TELEGRAMS.

Telegram from Wilmington Delaware says that German stowaway who was discovered on steamer "Matoppo" (see April 3) has been sentenced to imprisonment for life for piracy.

గవర్నరుగారి పర్యటనము. — చెన్నై నుండి గవర్నరు పర్యటనమునకు వచ్చిన సామంతాలను ఎర్లాండును వచ్చిరి. దివాను ముఖ్యమంత్రి వారిని సత్కరించిరి. కొంతకాలం సభా మహమ్మదీయ జనముతో గవర్నరు బల్లెట్లోని స్థానమునకు వచ్చి నేడు మధ్యాహ్నం 10 గం 30 ని ప్రత్యేక రైలుబండిపై ఇటలీయన్లను బయలుదేరిరి.

టర్కీ.

అన్తేనియాలోని రహస్య సేనలు.

టర్కీవారిని దండెత్తిరి.

పీటరుగ్రాడు ఏప్రిల్ 15: — రహస్యవారిట్లు ప్రకటించుచున్నార: — దిట్టతన స్థానములం చున్న టర్కీ సేనలను, ఎవ్వరూకు కడమటనున్న రహస్య వైరులు తెలియజేసిరి.

టిరిబియాండుకు వెళ్లుచుండుట

లండను, ఏప్రిల్ 18 — రహస్య సేనాపతి మధ్య భాగమున టర్కీవారు మాట్లాడిన తేదీపాపుటయే కరదరు వద్ద టర్కీవారి పరాజయమునకు కారణమైనది. కరదరు యాధము జనగుచున్నప్పటి, రూబల్ల పాగ్రింతములందును రహస్యవారు టర్కీవారిని యెదిరించిరి.

ఒకవిశేషమును తెలుపుచుండుట.

ట్రెన్సువర్తిక పీటరుగ్రాడు విశేషముట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. — రాచ్యమనదే (టిరిబియాండు, ఎవ్వరూ, ఇర్జి గానులను పోవుచున్నారని తెలియును. ముఖ్యముగ నీపట్టణమున రహస్యవారు పట్టుకొని ఛోరకుపట్టణమునకు ప్రోసికోని రచ్చియెడల (టిరిబియాండు వదిలిపోవునను సంగతి టర్కీవారికి గాను తెలియును.

మరయుక విశేషము.

మర్మింగుపోర్టు తర్తిక పీటరుగ్రాడు విశేషముట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. ట్రెబియాండు రహస్యవారికి స్వాధీనమైనయెడల ఎర్జినుగను, ఖర్బులు, డ్రెస్సికరు పట్టణములుకూడ వారిశక్తిమనున. వారిలో పోతున్నారను తురుక్కసానూ జయమునకు సంబంధము లేమందపోవును. కావున టర్కీ వారు దిట్టముగ యెదిరించి తమస్థానములను రక్షించుకొనవచ్చును. సి. ఎం. గెజెట్టువర్తిక.

టిరిబియాండు వలనము.

అధికారులు చెప్పే సంగతులు.

లండను ఏప్రిల్-19 — ట్రెబియాండును పట్టుకొనిన విషయమై రహస్య అధికారులు ప్రకటించుచున్నార. — మన సేనలను, నావాదళమును కలిపిచేసిన క్రమరీతిముఖ ఫలించి, ఎకటోలియాతీరమునందలి ట్రెబియాండు మనకు స్వాధీనమైనది. ఇది చాల ముఖ్యస్థానము. మన కకేషియా వైసిటులు ఏప్రిల్ 14 న తేదీని కరుదారాను వదిలివదిలిన హోరాహోరిగ పోరాడి, ఎక్కడ ఆగకుండా కేతువుల దిట్టముగ ప్రతిఘటించుచున్న, దానిని చేరించుకొని, వారిని తరుముకొనిపోయిరి. యాధనాకలను సాహాయ్యము చేసికొని రహస్యవారు సేనలను దిరించి. సేనల ఫిరంగులు ప్రేత్వికత్వము యాధనాకలకూడ ఫిరంగులతో చాల సాహాయ్యము చేసినది.

సింలూ

అధికారులకు వచ్చిన యుద్ధవార్త.

సింలూ, ఏప్రిల్ 19: — కై సాగ్రియ గారికి కొందరి యుద్ధ వార్త వచ్చినది. — పరానువారిట్లు తెలియజేయుచున్నార. జర్మనులు తీవ్రముగ అగ్ని బిల్లు ము దరించి అపమము చెందు దివిజులతో ముఖ్యము మొదల దాడులువరకును యెదిరించిరి. రెండున్నర మైళ్ళదూరము పొడవున పరీవాహములలో తోసికొనవచ్చిన జర్మనులను ఒకవోటరీపు తక్కినవోట్లు తెనుకకు గొట్టితిమి. అదికొన్ని ధుమంతు మార్తీలు కేతువుల దుగుపెట్టి గలిగిరి. ముఖ్యమునదిక కడమటను కేతువుల కపరిమిత నవ్వులు కలిగినది. ఆతకోపు అదవి, మార్తోలు 204 కొండల మీద అగ్ని బిల్లు ము దరించినది.

ఫిరంగులు, కై మూకయ్యధము జోయగ జరుగుచున్న దివి అంగ్లేయులు తెలియజేయుచున్నాడు. చాలవోట్లు ఫిరంగుల యుద్ధముజరిగినదని ము స్త్రీలపాగ్రింతమునకనుకండుకములను సమీపించుటకు కేతువులుచేసిన యర్జు ముఖ సాగనియ్య తేదీనియూ రహస్యవారు చెప్పుచున్నార టర్కీవారిని రహస్య వైరులు తరుముకొనిపోవుచు ట్రెబియాండును 12 మైళ్ళ దూరమునకు వచ్చిరి.

ఉత్తరకనుద్యములోని కేతువు నాకమీద తమయిమాన మొకటి 16 బాంబులను వేసినట్లు పరానువారు తెలుపుచున్నాడు.

ప్రొఫెస్సర్ అందు కంప్లె. 18 య. సెంటులైక్ బిచ్, మదరాసు.

జరమాత్మని నరసింహయ్య, చిత్తూరు.

శ్రీని వాధికవాహ!!

MAADRAS:—Printed and Published by K. Nageswara Rao at the "Andhra Patrika " Press 6 & 7 Thumbu Chetty St, GeorgeTown.